

DIPLOMADOLGOZAT

Györbiró Adél – Andrea
Vidékfejlesztési agrármérnöki – mesterképzés szak

Csikszereda
2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vidékfejlesztési Agrármérnöki Szak, MSc

“Borvizek útja” turisztikai projekt Székelyföldön

Belső konzulens: Dr. Péli László

Külső konzulensek: Györbíró István – Csaba;
Akácsos József – Ede

Készítette: Györbíró Adél – Andrea
Neptun kód: S5YLN7
Tagozat: levelező

Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet

Csíkszereda
2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
1.1. A témaválasztás oka	4
1.2. A dolgozat felépítése	4
2. Szakirodalmi áttekintés	6
2.1. Erdély és Székelyföld természeti kincsei	6
2.2. Székelyföld a "borvíznagyhatalom"	9
2.3. "Borvizek útja" turisztikai projekt	13
2.4. Sugásfürdő bemutatása	16
2.4.1. Sugásfürdő régen – a kezdetek,	16
2.4.2. Sugásfürdő ma – a jelen,	18
2.4.3. Sugásfürdő képekben régen és most	20
2.5. Integrált stratégiai fejlesztések Sepsiszentgyörgy városának	
Sugásfürdői üdülőtelepén (2014-2020)	21
2.5.1. Sugásfürdőn tervezett fejlesztések 2014-2020 között	22
2.5.2. A Family Adventure Park bemutatása	24
2.5.3. A Vadaspark/állatkert bemutatása	26
2.5.4. Sugásfürdő a "LEADER" program részeként	27
3. Saját vizsgálat	31
3.1. Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek	31
3.2. A vizsgálat körülményei és helyszíne	31
3.3. Kutatási módszerek és a minta bemutatása	33
3.4. Eredmények	35
3.4.1. Pénzügyi adatok elemzése	35
3.4.2. Kérdőívezés megkérdezés	41
3.4.3. Sugásfürdő "SWOT" elemzése	47
4. Következtetések, javaslatok	49
4.1. Saját vélemény kifejtése	54
5. Összefoglalás	57

Irodalomjegyzék	59
Mellékletek	65
Köszönetnyilvánítás	77
Függelékek	78
Hallgatói és konzulensi nyilatkozat	78
Eredetiségi nyilatkozat	79

1 Bevezetés

1.1 A témaválasztás oka:

Az ok amiért a *“Borvizek útja”* turisztikai projekt Székelyföldön bemutatását, azon belül is a Sugásfürdői kezelő- és szabadidőközpont ismertetését, ezáltal az ott végbement fejlesztések pontos leírását, a pályázati megvalósítások gazdaságosságának, valamint turisztikai szerepkör fontosságának tanulmányozását választottam dolgozatom témájául az volt, hogy az említett település a szülővárosomhoz tartozik, mindig is része volt Sepsiszentgyörgy városának és mindig is egy gyöngyszemként tekintettek rá az itteniek. Sugásfürdő az említett projektnek és a városvezetés kitartó munkájának köszönheti az újjáéledését, mai arculatát és ezen kitűzött célok elérésének érdekében tett erőfeszítésekért egyértelműen jár nekik az elismerés. Munkájuknak köszönhetően lett a település vonzó nemcsak a helybeliek de a turisták számára egyaránt.

Másodsorban pedig nemcsak a hely szépsége, a természet érintetlensége, tisztasága, hanem az itt megtalálható természeti kincsek, úgymint ásványvízforrások, vagy helyi szóhasználat szerint csak borvízforrások és mofetta az ami igazán kiemelkedő említést érdemel.

Mint erdélyi, pontosabban székelyföldi lakos fontosnak gondolom és tartom a természet adta kincsek ápolását, illetve ezen értékek megőrzését az utókor számára, ezért is fontos a gyógyhatású ásványvizek (borvizek), a régi hagyományos feredők és mofetták jótékony hatásának ismerete és ezen természeti erőforrások védelme, illetve ésszerű kihasználása, megóvván azt az utókor számára.

1.2 A dolgozat felépítése:

Dolgozatom szakirodalmi áttekintés részében Erdély és Székelyföld természeti kincseinek, szépséges tájainak a rövid bemutatásáról írok, néhány fényképes kiegészítéssel próbálva színesebbé tenni azt. Ugyanakkor a Székelyföldön fellelhető borvízforrások, mofetták, illetve azok jótékony hatásának a bemutatását is tartalmazza. Valamint annak ismertetése, hogy honnan jött az ötlet és valójában mi is az a *“Borvizek útja”* projekt, kik és milyen feltételek mellett vehettek részt benne, illetve, hogy mi volt a lényege ennek a kezdeményezésnek. Továbbá a szülővárosomhoz tartozó Sugásfürdő kezelő- és szabadidőközpont három alfejezetben történő rövid bemutatása, először felvezetve a múltat, majd áttérve a jelenbe, befejezésképpen pedig az összhatás növelés érdekében képekkel téve

szemléletesebbé mindezt. Végezetül a Sepsiszentgyörgy városához tartozó üdülőközpont továbbfejlesztési tervek ismertetésének kifejtése a cél. Azon fejlesztések részletesebb leírásával, melyet a Városvezetés már megvalósított, szeretne, valamint szeretett volna kivitelezni a település további fellendítése érdekében, a látványosság kedvéért itt szintén lesznek képek.

Dolgozatom saját vizsgálat részében először is pontosítom, hogy mi a fő célkitűzésem, illetve a Sugásfürdői üdülőteleppel kapcsolatban mik azok a hipotézisek, kutatási kérdések amikre a vizsgálataim során választ keresek. Természetesen több kutatási módszer felhasználásával dolgozom, így a gazdaságosságot a Sepsiszentgyörgy városi Önkormányzat pénzügyi adatbázisából lekért értékek elemzésével vizsgálom, míg turisztikai szempontból kérdőíves megkérdezéssel végzem majd a kutatást. Mindezen elemzések egyszerűbb, érthetőbb módon történő prezentálását saját szerkesztésű ábrák, táblázatok segítségével szemléletesebben is ábrázolni fogom.

Végezetül dolgozatom következtetések, javaslatok része az előzőleg megfogalmazott hipotézisek, kutatási kérdések megválaszolását tartalmazzák a fentebb említett módszerek felhasználásával kapott kiértékelések, eredmények segítségével, ezáltal választ kapva többek között a következőkre, úgymint a városi Önkormányzat adminisztrálásában lévő központ gazdaságos-e, megéri-e az üdülő fenntartása az intézmény szempontjából, valamint turisztikai szempontból a közösség számára milyen szórakozási, pihenési, kikapcsolódási lehetőségeket kínál, illetve szintén a közösség számára, milyen egészségre gyakorolt hatása van. Továbbá dolgozatom ezen fejezetét az üdülőtelepen, valamint annak környezetét érintő eddig megvalósult felújításokról és a közeljövőben tervezett további beruházásokról alkotott saját véleményem összegzésével zárom, megemlítve néhány további fejlesztési lehetőséget, ami szerény véleményem szerint csak növelné Sugásfürdő népszerűségét.

1. számú ábra: **Sugásfürdői rekreációs és szabadidőközpont épületei**
forrás: <http> 22.

2 Szakirodalmi áttekintés

2.1 Erdély és Székelyföld természeti kincsei

Erdély és azon belül Székelyföld természeti kincseivel, szépséges tájaival, magas hegycsúcaival, nemzeti öntudatával, a kulturális örökségeivel és a hagyományok tiszteletével elbűvöli és szinte rabul ejti az ide látogatókat. Rengeteg a természeti csoda, gyönyörű helyek sokasága vár itt felfedezésre, mely biztosan minden ide érkezőnek a bakancslistáján jobbára szerepelnek ([http 1](#)).

Példának okáért megemlítenék néhányat közülük:

~ **A Szent Anna-tó**, Hargita megye (lásd 2. számú ábra): Székelyföld egyik legvonzóbb természeti látványossága. A tó Közép-Kelet-Európa egyetlen épen maradt vulkáni kráterének alján képződött, a Hargita-hegység vulkanikus vonulata utolsó, legdélibb tömb-jének, a Csomád-hegység két ikerkráterének egyikében. A másik krátert a **Mohos tőzeg-láp**, Hargita megye (lásd 3. számú ábra) tölti ki. A Szent Anna-krátertávet és a Mohos tőzezlápot akár Európa legismertebb természeti kincsei közé is sorolhatjuk ([http 2](#)).

2. számú ábra: **Szent Anna- tó**
forrás: [http 23](#).

3. számú ábra: **Mohos tőzezláp**
forrás: [http 24](#).

~ **A Medve-tó**, Maros megye (lásd 4. számú ábra): A világ legnagyobb heliotermikus tava. Sókarszton jött létre 1875-ben. Alakja kiterített medvebőrre hasonlít, ezért Medve-tó a neve. Vizét meddőség, valamint reumatikus és gyulladásos betegségek kezelésére használják, tehát bőven említhető Székelyföld természeti csodatévő kincsei között ([http 3](#)).

4. számú ábra: **Medve-tó**
forrás: [http 25](#).

~ A **Gyilkos-tó**, Hargita megye (lásd 5. számú ábra): Talán úgy lehetne pár szóval jellemezni, hogy "Egy tó, mely a valóság és a legendák határán fekszik". Erdély egyik legfestőibb és vadregényesebb tava a jellegzetes vízből kiálló fák, bokrok ágaival, mely a tó sajátosságát és varázsát adja. Neve a felette emelkedő Gyilkos-hegy nevéből való, amely talán egy egykori gyilkosságra utal ([http 4](#)).

5. számú ábra: **Gyilkos-tó**
forrás: [http 26](#).

~ A **Békási-szoros**, Neamț megye (lásd 6. számú ábra) látványos szurdokvölgye, mely a lélegzetelállítóan fölénk magasodó 200-300 m magas függőleges sziklafalak Európa természeti ritkaságának számítanak és melyen végighaladva káprázatos élményben lehet részünk, amint a folyó mentén, lejjebb és lejjebb haladva szűkülő szoros eléri a "Pokol kapuja" és a "Pokol tornáca" nevű helyeket ([http 5](#)).

6. számú ábra: **Békási-szoros**
forrás: [http 27](#).

~ A **Rétyi-nyír**, Kovászna megye (lásd 7. számú ábra): Háromszék Szaharájaként is említik. A jellegzetes dűnés szerkezete futóhomok fixációk által jött létre, mozaikos szerkezetét úszó szigetek, száraz és nedves gyepek, tavak, erdős területek, vízfolyások alkotják, mely terület kialakításáért a Feketeügy nevű folyó a felelős és ami Európában valószínűleg egyedi forma. A homokbuckák között még ma is, de különösen, amikor a talajvízszint a felszínhez közel van, számos kisméretű tó vize csillog ([http 6](#)).

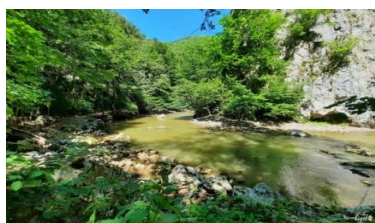
7. számú ábra: **Rétyi-nyír**
forrás: [http 28](#).

~ A **Madarasi Hargita**, Hargita megye (lásd 8. számú ábra): Hargita-hegység és Székelyföld legmagasabb hegycsúcsa, egy egykori sztratóvulkáni kráter peremének északi maradványa. A székelyek "Szent hegyének" is mondják. A hegycsúcsra felérve az elénk tárulkozó látvány rendkívüli, szinte egész Erdély a lábaink előtt hever, már-már valószínűtlen panorámában van részünk (http 7).

8. számú ábra: **Madarasi Hargita**
forrás: http 29.

~ A **Vargyasi - szoros**, Kovászna és Hargita megye (lásd 9 számú ábra): Hargita-hegységből eredő Vargyas-patak által kivágott 4 kilométer hosszú mészkőszurdok mely Székelyföld egyik legnagyobb karsztvidéke és ahol a 70–80 m magas sziklafalak oldalában négy jól elhatárolható szinten 124 barlangot tartanak számon, melyek közül a legnagyobb és legismertebb az **Almási - barlang**, Kovászna és Hargita megye (lásd 10. számú ábra) (http 8).

9 számú ábra: **Vargyasi-szoros**
forrás: http 30.

10. számú ábra: **Almási-barlang**
forrás: http 31.

~ A **Parajdi sóbánya**, Hargita megye (lásd 11. számú ábra): A százhusz méter mélyen fekvő barlang, azaz a parajdi sótelep Európa egyik legnagyobb sótartaléka, a Kárpát medence legjelentősebb sókitermelő és egyben a légúti megbetegedésben szenvedők kiváló gyógyászati helye (http 9).

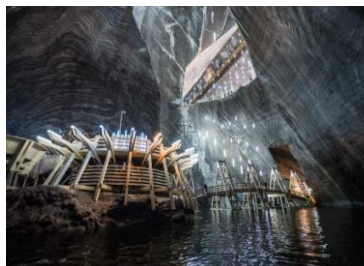
11. számú ábra: **Parajdi sóbánya**
forrás: http 32.

~ A **Tordai sóbánya**, Kolozs megye (lásd 12. számú ábra): Torda egyik legfontosabb turisztikai látványossága és gyógyhelye. A sóbánya levegőjének magas páratartalma, egyenletes gyógyító hatással van a légzőszervi megbetegedésekre, elsősorban az asztmásoknak, allergiásoknak, légúti gyulladásos betegeknek ajánlott, de az egészséges szervezetnek is jót tesz (http 10).

~ A **Tordai hasadék**, Kolozs megye (lásd 13. számú ábra): Egy mészkő-hasadék a Torockói-hegységben. Erdély egyik legszebb és legismertebb kirándulóhelye, falai megmászása csak tapasztalt alpinisták számára ajánlott (http 11).

12. számú ábra: **Tordai sóbánya**
forrás: http 33.

13. számú ábra: **Tordai hasadék**
forrás: http 34.

2.2 Székelyföld a "borvíznagyhatalom"

*"Fenyők világa... havas hegyorom...
szétszórt falú... az elnyúlt házsoron
tovaszáguldó csend vagy tréfaszó...
pásztorok ajkán hajnali hahó...
Ősi fenyőket ringató hegyek
oldalában szekercés emberek...
gyöngyöző borvíz, torkot égető...
/ tüzes borhoz a Napban nincs erő /... (...)"*

*(...) fehérlő nyárfák között messze lenn
festők ecsetjét csábító selyem
völgy-vászon, szélén szétszórtan tehén -,
és juhnyáj... népdalt fütyülő legény...
(P. Papp A., 2009, 96 old.)*

Székelyföld természeti és elsősorban az altalaji kincseiről ismerszik meg, ugyanis mindközül a legértékesebbet az ásványvízforrások, vagy ahogy a székely ember nevezi "borvízforrások,, alkotják, melyek szép számban fellelhetők itt. A Keleti Kárpátok ölelésében

a kedvező földtani tényezőknek és a vulkáni utóműködésnek köszönhetően számtalan forrás található, melyek a törésvonalak mentén jutnak a felszínre ([http 12](#)).

Ha Finnországot az ezer tó országának tartjuk, akkor nyugodt lélekkel nevezhetjük Székelyföldet "borvíznagyhatalomnak", sőt, hisz Közép-Kelet Európa legsűrűbb ásványvíz megjelenési zónáját itt találjuk. Ezen ásványvizek megjelenésének nemcsak a száma jelentős, ami kétezer fölött van, így Románia ásványvíz készletének jelentős hányadát majdnem a felét teszik ki, hanem a sokszínűségük is. Fizikai és kémiai tulajdonságaik egyenes lenyomata a felszín alatt megtett útjuknak és az ezen út megtétele alatt lezajlott oldási folyamatoknak. Ízük és összetételük a gázfeltörés helyén lévő közetrétegek ásványi összetétele alapján határozódik meg, ezért a Székelyföldön fellelhető borvizek rendkívül sokfélék, de túlnyomó részben szénsavas, bikarbonátos, kalciumos, magnéziumos, vasas, kénes, enyhén sós, savanykás vizek formájában jelennek meg, és ezen összetevőknek köszönhetően pedig más-más színűek (sárga, barna, fehér), illetve szagúak (vasas, záptojás). Ezek az ásványvizek, vagy székelyesen csak borvizek, ahogy Erdélyben nevezik ivóvízként, gyógyvízként vagy fürdőként hasznosultak és ma is ez a szerepük ([http 13](#)).

De mi is az ásványvíz? Ennek meghatározása természetesen sokat változott a századok során. Jelentős különbségek fedezhetők fel ma is a különböző országokban érvényes meghatározások terén. Az ásványvíz meghatározásának legfőbb célja tehát, hogy elkülönítse azt a közönséges ivóvíztől és forrásvíztől. Ennek értelmében a szakirodalom szerint: "Az ásványvíz minden literjének legalább 1000 mg. a talajrétegeken keresztül szivárgó, kőzetekből kioldott szilárd alkatrészt kell tartalmaznia.", na és a gyógyvíz?: "Olyan ásványvíz, amely vegyi összetétele és fizikai tulajdonságai következtében gyógyító hatású." (Kis et. al., 2007).

Azt a meghatározást, amely már elég komoly tudományos alapokon fekszik és amelyet nagymértékben megtartott a mai tudományos álláspont is, a 20. század elején dolgozták ki. Ennek megfelelően az a víz nevezhető ásványvíznek, amely:

- nagyobb mennyiségű ásványi anyagot,
- illetve ritka elemeket tartalmaz,
- valamint magasabb hőmérséklettel rendelkezik (Kis et. al., 2007).

A mindennapi életben az ásványvíz fogalma olyan természetes forrásból származó vizet takar, amelynek 1 liternyi mennyisége legkevesebb 1000 mg/l oldott ásványi anyagot vagy

legkevesebb 250 mg/l oldott szén-dioxidot tartalmaz. Ugyanakkor a közönséges víztől a ritka elemek jelenléte különbözteti meg, valamint a 20°C-nál nagyobb hőmérséklete (Kis et. al., 2007).

A székely ember többféle ásványvizet különböztet meg: a borvizet, a szejkés vizet, a sós vizet és a bűdös vizet.

- A *“borvíz”* alatt szénsavas vagy savanyú ásványvizet értünk. Rendszerint nátrium karbonátot tartalmaz, így nevét az ital enyhén savanykás ízéről kapta, mely íz a borra emlékeztet, ezért a forráshelyet ennek megfelelően *“borkútnak”* is nevezték. A székely ember számára a borvíz a mindennapok itala, sőt nyáron borhoz keverve is előszeretettel fogyasztják. Megjegyezném, hogy a borvíz a gyógy- vagy ásványvíz erdélyi neve.
- A *“szejkés vizek”*: fehéres, kentejes, bűdös vizek, melyet a néphagyomány a fájós szemek megbecsülhetetlen orvosságaként tart számon.
- A *“sós vizek, a sós források”*, melyek vizét só-ínséges időkben főzésre, sütésre használtak, sőt ma is e célra használják és innen hordják a tömény nátrium-kloridos sósvizet főzéshez, disznóöléshez az egyes települések lakói.
- A *“bűdös víz”*: ebből táplálkoznak a kisebb-nagyobb gyógyfürdők. A széndioxid mellett kis mennyiségben jelenlévő kénhidrogén gáz záptojás szagára emlékeztet, ez ihlette a névadást is (Mirk, 2009).

Elmondhatjuk tehát, hogy ezen ásványvizek hasznosítása egyfelől a fürdők és a fürdőélet, amik a 19. században virágoztak fel Erdélyben és Székelyföldön, másfelől pedig mint frissítő italkénti fogyasztása és a gyógyszeripari termékek alapanyagakénti felhasználása volt és az ma is. A különböző ásványi- és kémiai anyagokkal telített borvizeket, jótékony hatásuk miatt már a régi időktől kezdve ismerték és használták, leginkább szív- és érrendszeri, mozgásszervi, emésztőrendszeri és idegrendszeri panaszok kezelésére (http 13).

A gyógyulni vagy kikapcsolódni vágyók legkedveltebb és leglátogatottabb helyei közé olyan mai napig is népszerű települések tartoztak mint: Tusnádfürdő (lásd 14. számú ábra), ami most is mindközül az egyik legismertebb mint gyógyfürdő- és mint üdülőhelyként számontartva egyaránt, hét gyógyforrásával, Előpatak, Sugásfürdő (lásd 15. számú ábra), mely a "Borvizek útja" turisztikai projekt keretén belül nagy fejlődésen ment keresztül, de

erről majd később, Bodok, Málnásfürdő (lásd 16. számú ábra), ahol csodás és különböző hatású több ásványos víz tör elő, leghíresebb forrása mindközül a Mária-forrás, melynek szénsavas, vasas, jódos, nátriumos vizét Siculia néven palackozzák, Borszék (lásd 17. számú ábra), ami nemcsak a fürdőélet egyik fontos központja volt, hanem a legnagyobb borvízértékesítő település is, ugyanakkor 15 ásványvízforrással rendelkezik, amelyek nemzetközi hírnevet szereztek a településnek, ugyanis 2004-ben az ivóvizek világbajnokságán a világ legfinomabb ásványvizeként aranyérmes lett, Bálványosfürdő, Homoródfürdő, Maroshévíz, Korond, valamint Szejkefürdő.

14 számú ábra: **Tusnádfürdő**
forrás: <http> 35.

15 számú ábra: **Sugásfürdő**
forrás: <http> 36.

16 számú ábra: **Málnásfürdő**
forrás: <http> 37.

17 számú ábra: **Borszék**
forrás: <http> 38.

A gázkiömlések másik sajátos formáját az úgynevezett “mofetta” jelenti, amely a földből feltörő nagy mennyiségű széndioxidot jelöli, ami mellett egyes helyeken még oxigén, nitrogén, vízgőz, kén-hidrogén tör fel, amely Székelyföld turisztikai vonzereje lehetne, hiszen az országban egyedül csak itt találhatóak meg. A megnevezés a latin “mephitis” szóból ered, melynek jelentése “bűzös kipárolgás” (<http>. 18).

Csakúgy mint a borvíz fogyasztásnak, a mofettázásnak is nagy múltja van, hiszen a mofetták is gyógyászati célokat szolgálnak, kúraszerűen alkalmazva főleg szív- és érrendszeri, valamint mozgásszervi betegségek gyógyítására, illetve megelőzésére alkalmasak. Mivel

Székelyföld tájain az egykori vulkáni tevékenység miatt rengeteg gyógyforrással és száraz széndioxid feltöréssel lehet találkozni, ezért a 60 ismert helyből 40-nél bűdösgödröt építettek ki és a legtöbbjét rendszeres gyógyászati kezelésekre használják. A legismertebb székelyföldi mofettákból megemlíteném a térségünkben levők közül a következőket: a kovásznai Pokolsár, a csíkszentkirályi Borsáros-láp, a csíkszentimrei Bűdös-, a torjai Bűdös-barlang, a sugásfürdői (lásd 18. számú ábra), a tusnádfürdői (lásd 19. számú ábra) és borszéki (lásd 20. számú ábra) mofettákat (http. 18).

18 számú ábra
A sugásfürdői mofetta
forrás: <http> 39.

19 számú ábra
A tusnádfürdői mofetta
forrás: <http> 40.

20 számú ábra
A borszéki mofetta
forrás: <http> 41.

Tehát mondhatni, hogy a borvizek és mofetták felettébb jellegzetes, egyedi elemei a székely kultúrának és bizton állíthatók róluk, hogy Székelyföld természeti kincsei.

A székelyföldi borvíznek turisztikai jelentősége is van. 2013-ban Csernátonon hetedik éve tartották meg az *"Aquariust"*, a borvíz ünnepét. Előző években a következő helyiségek adtak otthont e rendezvénynek: 2007-ben Mikóújfalu, 2008-ban Sugásfürdő, 2009-ben Kézdiszentkereszt, 2010-ben Dánfalva, 2011-ben Sepsibodok, 2012-ben Csíkszentkirály. A sikeren felbuzdulva Hargita és Kovászna megye ezen rendezvényekre elindította a *"Borvíz útja"*, turisztikai programot is.

2.3 **"Borvizek útja,, turisztikai projekt**

A "Borvizek útja" turisztikai projekt alatt egy olyan nagyszabású beruházást kell érteni, mely keretén belül összesen 14 székelyföldi település ásványvízre – helyi szóhasználat szerint borvízre – épülő hagyományos székelyföldi gyógyfürdőkultúráját szeretné Kovászna megye Önkormányzata Hargita megye Önkormányzatával karöltve újraéleszteni és ötvözni azt a mai korszerű elvárásokkal. Az Erdélyben megtalálható hagyományos gyógyfürdők – mint Tusnádfürdő, Szelterszfürdő, Sugásfürdő, Borszék, stb. – mellett a szakemberek további 103

ásványvízforrást és népi gyógyfürdőt tartanak számon a térségben, amely a projekt kidolgozóinak szerint nagy turisztikai potenciált jelent, mégis ezen természeti adottságok mindmáig nem voltak kellő mértékben kihasználva. Tehát kijelenthetjük azt, hogy a két székelyföldi, többnyire magyar lakta megye rendkívül gazdag ásványvízforrásokban és gyógyfürdőkben (Vass, 2007).

A "Borvizek útja" nevű projekt olyan idegenforgalmi beruházás, melynek lényege és célja, hogy a borvíz (ásványvíz) turistacsalogató erejét kihasználva kíván a két székelyföldi megye Önkormányzata egy olyan nagyszabású turisztikai tervet megvalósítani uniós forrásokból, melynek fő célkitűzése ezen megyék turisztikai infrastruktúrájának rehabilitációja és fejlesztése, a balneo-turizmus fellendítése, amelyben kiemelt fontosságot kap a helyi ásványvízlelőhelyek, gyógyfürdők ésszerű kiaknázása és környékének rendezése.

A Phare előcsatlakozási Európai Unió pénzekből támogatott (A Phare 2004-2006 Gazdasági – Szociális Kohézió Programjának, nagy volumenű regionális infrastruktúra fejlesztési pályázata), a Regionális Fejlesztési és Lakásügyi Minisztérium által is ellenjegyzett egyezménynek megfelelően a "Borvizek útja", projekt a programban szereplő helységek számára, a megfelelő önrész kifizetése mellett, széleskörű turisztikai infrastruktúra fejlesztéseket, felújításokat jelent, főleg ami az ásványvízforrásokat és gyógyfürdőket, illetve azok környezetét illeti: utak, sétányok, pihenővonalak kiképzése, felújítása, bővítése, zöldövezetek, parkok rendezése, közvilágítás és ivóvízhálózat helyreállítása, kialakítása, a források és a fürdőmedencék korszerűsítése, stb. Mindezt a Phare alapokból közel mintegy 10 millió euróval finanszírozzák, és amely a reményeik szerint nagy értékű beruházás újabb befektetőket vonz a térségünkbe, újabb fejlesztéseknek adva lendületet ezáltal (http. 17).

A megyei Önkormányzatok által is támogatott projekt kivitelezésére az Önkormányzatok – Kovászna megyéből Sepsiszentgyörgy–Sugásfürdő, Oltszem, Málnásfürdő, Előpatak, Sepsibükszád, Barót, Bölön és Kézdimartonos vett részt a projektben, Hargita megyéből pedig Tusnádfürdő, Csíkszereda–Zsögödfürdő, Borszék, Gyergyóremete, Szentegyháza–Homoródfürdő és Székelyudvarhely–Szejkefürdő – összesen közel 4 millió eurót kell hogy elkülönítsenek a 18 hónapos kivitelezési időszak alatt, amelynek előteremtésében a minisztérium is részt vállalt (http 20).

A két megyei Önkormányzat 2004-ben fogott e közös vállalkozásba. A 2005-ös tervezési fázisból immáron konkrét megállapodássá erősödött "*Borvizek útja*„ projekt keretén belül megújult hat Hargita és nyolc Kovászna megyei borvízforrás, illetve ezek környéke. Mivel egy elég nagyszabású beruházásról lévén szó, nem akartam csak egy konkrét települést kiemelve végigvezetni, hogy hogyan is történt e projekt kivitelezése az adott helységben, így felsorolva mutatom be mindegyik térségben az adott megvalósításokat, Kovászna megyén belül. Ugyanakkor a projekt ismertető jegyeként rengetek hasonlóság fedezhető fel az egyes helyiségekben kivitelezett munkákban (*lásd 1 számú melléklet*). De azért teszek egy kivételt és megemlítem a számomra legkedvesebbet mindközül, pontosabban a szülővárosomhoz Sepsiszentgyörgyhez tartozó Sugásfürdőt, mit pár sorral alább fogok ismertetni.

A pályázatban megvalósított objektumok az említett 8 Kovászna megyei településen:

- Sepsiszentgyörgy – Sugásfürdő: egészség háza építése, 400 m csatornázás, 6 borvízforrás rendbetétele, sétányok kiépítése,
- Barót város – a városi strand 2 fürdőmedencéjének rehabilitációja, az öltöző épületének modernizálása,
- Bereck község – Martonos falu – gyógyfürdőhely kialakítása a helyi ásványvízforrásnál, a kénes gyógyfürdőhelyhez vezető 1,8 km-es út rehabilitációja, villanyvezetés,
- Bodok község – Oltszem falu – egészség háza, mofetta kialakítása, 2 borvízforrás környezetének rendbetétele,
- Bölon község – gyógyfürdőhely kialakítása, egészség háza építése, parkolók kialakítása, támfal építése, áram bekötése,
- Előpatak község – a régi fürdőbázis rehabilitációja, egészség háza építése, 2 borvízforrás környezetének rendbetétele, tájépítészet,
- Málnás község – Málnásfürdő falu – egészség háza építése, 2 borvízforrás rendbetétele, a meglévő park rendezése,
- Sepsibükkszád – „A vulkanikus kőzetek park” kialakítása, tájépítészet (http 16).

2.4 Sugásfürdő bemutatása

2.4.1 Sugásfürdő régen – a kezdetek,

*“Szent Györgyhez két órányira van egy Sugás nevű savanyú víz egy nagy hegy alatt
(...)
ehhez közel vagyon egy két lábnyi mély gödröcske, amelyből kénköves gőz jön ki,
ezzel is élnek a köszvényesek, nap fel jötte előtt lábokat belé teszik, és hasznosnak lenni
tapasztalták.”*

*“Áldott jó fürdő. Semmi európai vonás nincs ugyan rajta, de azért fürdő ez is.
Könyörületos emberbarátok irgalmából két kutat vájtak, azokban kőmedencét helyeztek el,
összegyűjtötték a szabadon csergedező ásványvizet egy tóba,
ezt körülvették deszkafallal, daraszoltak egy kis utat a »gőzölő« felé,
építettek egy-két házat paticsból (...) és készen volt a sugási fürdő”
(Cserey – József, 2020, 675 old.)*

A Sepsiszentgyörgytől nyolc kilométerre nyugatra, a Baróti-hegységben, a Sugás-patak völgyében, 747 méteres tengerszint feletti magasságban elterülő fürdő- és üdülőhely kiépítése az 1800-as évek közepén kezdődött meg, pontosabban a környéken 1851-ben felfedezett első gázkitörést követően. Legkorábbi üdülője már 1869-ben, az első borvizes szabadtéri medencével egyidejűleg megépült. 1874-es városi tulajdonlista feljegyzései szerint pedig már több szolgáltatás és épület is szerepel itt, úgymint egy kétmedencés lobogó (szénsavas) hidegfürdő, egy timsós fürdő, két ivó- és egy szemvízforrás, a Büdöskő-barlang (a Gőzölő) 16 vendégszoba és néhány szin a kis jövedelmű látogatók számára. 1883-ban kezd mindinkább kiépülni a fürdőtelep, hasznosítására 1888-ban részvénytársaságot alapítanak, hogy ezzel is segítség a fejlődést, amelynek két fő célja volt. Az egyik az ide vezető út lerövidítése, míg a másik a férőhelyek számának növelése. Ez utóbbit könnyű volt orvosolni, mi mással mint újabb villaszerű házak építésével. Viszont a távolság lerövidítése a várostól már nem volt ennyire egyszerű, hiszen a 8 km.-es út Sepsiszentgyörgytől, az 8 km. volt akkor is és most is. Először is az út karban tartása, javítása, fejlesztése mindig is sok pénzébe került a városvezetésnek a múltban és a jelenben is egyaránt. Jelenleg Sugásfürdőre aszfaltút vezet, így e 8 kilométernyi távolság megtétele autóval percek kérdése. De nem volt ez így ezelőtt száz évvel! Arra az egyszerű kérdésre, hogy mikortól van buszjárat Sugásfürdőre? A helyes válasz egy igen korai dátum, mégpedig 1937 (Cserey – József, 2020); (<http> 14).

Az első nagyobb fejlődési hullám tehát a fürdő életében az 1800-as évek közepe és 1900 között történt, tíz vendégházat, egy tágas nyári étkezőpavilont, egy melegfürdőt, két hideg vizes medencét és egy tekepályát építettek ekkor. A Sugás Rendező és Szépítő Bizottság (1906-ban alakultak) főbb feladataihoz tartozott az út modernizálása, a telefonösszeköttetés megvalósítása, a telkek és a sétányok kialakítása, erdősítés és egy zenepavilon létesítése is (Cserey – József, 2020).

Sajnos Sugásfürdő sem kerülhette el a sorsát, ugyanaz várt rá is mint megannyi kis fürdőhelysége Erdélyben. E vidékre is beköszöntött a hanyatlás korszaka a világháború, a nagyhatalmi átrendeződések, a nyugati utazók hiánya következtében. Ugyanakkor Sugásfürdő újjá- és kiépülése folyamatos volt a két világháború között és az azt követő évtizedekben is, ellentétben Háromszék többi fürdőhelyével. 1923-ban hozzáfogtak a háború alatti rongálások helyrehozatalához, kijavították a vendéglő és a Gözlő épületét, létesítettek egy új fürdőmedencét. 1924-ben kibővítik a meleg fürdőt 26 fülkésre, új borvizkutakat tárnak fel és építenek ki. 1925-ben parkosítják a meleg fürdő környékét. 1926-ban, 17 évre rá, hogy Kolozsváron 1909-ben elemezték az ásványvízforrások vegyi összetételét és gyógyhatását, Bukarestben újból elvégzik a források vizének elemzést. 1928-1931 között, a kezelések felügyeletére/elvégzésére, a város fürdőorvost szerzödtet. 1938-ban a hideg- és meleg fürdő, valamint a Gözlő működésének jóváhagyásáról dönt az országos balneológiai tanács, mely maga után von néhány kisebb javítási és átalakítási munkálatot (Cserey – József, 2020).

A fürdőtelepen a második világháború is nyomot hagyott, az addigi villák közül csak 12 maradt használható állapotba. 1945-1950 között közmunkával helyreállítják az utat és a sétányokat, teljesen kijavítják a bejárati hidat, megszüntetik a vízmosásokat, állandó használatra alkalmassá teszik az egyik még ma is létező forrást, a Jenő forrást. 1951-ben öt évre a sepsiszentgyörgyi Gábor Áron Szövetkezet veszi bérbe a fürdőtelepet, majd 1956-ban a városgazdálkodási vállalat tulajdonába kerül. 1968-ban új meleg fürdőt építenek és véghezviszik a vendéglő teljes átalakítását. 1970-ben állatkertet létesítenek, melyet néhány év után felszámoltak. 1989 után gyors fejlődés figyelhető meg, úgymint a másfél kilométeres sípálya megépítése felvonóval, valamint egy kisebb sípálya kialakítása a mellette levő domboldalon, új panziók létesülése, a források és a mofetta felújítása, hidegfürdő új medencébe vezetése, modern kezelőközpont (Cserey – József, 2020).

2.4.2 Sugásfürdő ma – a jelen,

A megyeszékhely Önkormányzata a fürdő felújítására három pályázatot is nyert, a projektek kivitelezésére közel 5 millió eurót hívtak le uniós forrásokból, így elkezdődhetett a *“Borvizek útja,*” turisztikai program keretén belül a térség felújítása, újjáépítése. Mostanra Sugásfürdő szinte teljes egészében újjászületett, mivel a közelmúltban valóban nagy fejlődésen ment át.

A régi vendéglő épületében kialakított közösségi házban a szórakozni vágyókat többek között pinpong-, csocsó-, és biliárdasztal, illetve akik egészséges életmódot folytatnak azokat erőgépekkel felszerelt fitness terem is várja. Az épület előtti tér lekövezésével pedig megnyitotta kapuit a látogatók előtt, csakúgy miként a minigolf-pálya is várja játszani vágyó látogatóit.

A kádas kezelőközpont megnyitására viszont várni kellett egy kicsit, mert az orvosi kezelésre balneológust kellett szerződtetni és a szükséges engedélyeket is be kellett szerezni. A Regionális Operatív Program infrastruktúra-fejlesztési fejezeténél elnyert pályázatából alakították ki az erdei kalandparkot, szintén ebből létesült a mászófal és a tenispálya is. A Borvizek útja projekt keretében épült meg az ásványvizes és meleg vizes kismedencés, illetve a száraz és nedves szaunás központ és a korábban már létező két – kezdőknek és haladóknak – szánt sípályával alapozták meg Sugásfürdő turisztikai vonzerejét (Bíró, 2014).

Sugásfürdő igazi gyöngyszeme a városnak és minden remény megvan arra, hogy a sepsiszentgyörgyiek és a távolabbról érkezők számára is igazi szabadidőközponttá váljon. Az eddigi megvalósítások lehetővé teszik, hogy a változatos programok mellett egy igazi kis oázisban érezzük magunkat. Kétségtelen, a *“Borvizek útja,*” projekt részeként megvalósított, szórakozásra, felfrissülésre és nem utolsósorban gyógyulásra is alkalmas komplexum és kezelőközpont a legnagyobb újdonság és az infrastruktúra kiépítésével a fürdőtelep olyan arculatot kapott, melyről az 1800-as évek közepén valószínűleg még nem is álmodtak (http 21).

A Sugás Spa néven működő sugásfürdői kezelő-, pihenőközpont a megyeszékhely Önkormányzatához tartozik, üzemeltetője a Sepsi ReKreatív Rt. A központ kivétel a megyében a hasonló céllal épített létesítmények sorában, mert míg máshol csak álom a működtetés elkezdése, itt már szó szerint pezseg az élet (Demeter, 2019).

Több borvízforrásával és mofettájával számos betegségre kínál gyógymódot. A kis sípálya lábánál található szén-dioxidos száraz gázfürdőt, közismertebb nevén "mofettát", melynek épülete 1894-ben épült, a szív és érrendszeri megbetegedések kezelésére használják. A mofetta felfedezése a véletlennek köszönhető, ugyanis eredetileg úgy tartják, hogy egy Farkas nevű ember nemesfémek, kincsek után kutatott az erdőben, de helyettük széndioxid tartalmú, fojtó gyógy-gázra lelt, amiben egy Székely László nevű szentgyörgyi ember üzletet látott. A mofetta épülete előtt található a borvizes hideg fürdő, a vizes-mofetta, amely ma sajnos nem működik ([http 15.](#))

Sugásfürdő gazdag szénsavas-vasas ásványvízforrásokban, melyek közül a legnépszerűbbek az Erzsébet-forrás, Jenő-forrás és a Szemvív. Kevesen tudják, hogy az Erzsébet forrást Erzsébet királynéről nevezték el annak halála után, a Jenő forrás pedig Gyárfás Jenő sepsiszentgyörgyi festőművész emléke előtt tiszteleg, akinek a forrás felett elterülő hegyoldalon volt a nyaralója. A Szemvív kénes vize, ahogy azt a neve is mutatja, a hagyományos népi gyógyászatban, mint mosást-borogatást a szemmel kapcsolatos bajok enyhítésében használták s talán használják még ma is ([http 15.](#))

A közkedvelt üdülőttelep télen és nyáron egyaránt kikapcsolódási lehetőséget nyújt az odalátogatóknak. A mai kor embere szórakozni akar, élményeket gyűjteni, majd mindenről hírt adni a világnak a közösségi médián keresztül ezért nem elég, ha van egy medence, amelyben gyógyulni lehet, hanem ahhoz, hogy úgy a helyiek mint az ide látogató turisták jól érezzék magukat a helynek egy kellemes környezetet kell biztosítani. Egyszóval kell a kaland, és ezt nagyon is jól tudják azok, akik Sugásfürdőért dolgoznak, így méltán megérdemlik az elismerést a tett erőfeszítésükért. Nyáron az erdei kalandpark mellett a kikapcsolódni vágyók felkereshetik a kezelőközpont, minigolf-pálya, tenispálya, szabadtéri mászófal és szabadidőközpontban megtalálható fitness terem vagy spa bármelyikét, vagy ha csak a csend miatt jön ki ide bárki, akkor nyugodtan bevetheti magát az erdőbe, hisz nagyon sokféle virág és gomba várja, hogy megszemléljük, lefotózzuk vagy épp leszedjük őket, persze ehhez szükséges a gombaismeret, na meg a medvével sem árt vigyázni. Télen pedig két, világítással ellátott sípálya garantálja a szórakozást. A kispálya a kezdő, tanulni vágyókat, míg a nagypálya a haladókat csábítja lesiklásra, az egész napos sízés, szórakozás után, pihenés gyanánt a szaunát is felkereshetjük ([http 14.](#))

2.4.3 Sugásfürdő képekben régen és most

A fürdőre érkezőket ez a látvány fogadta 1890-ben

A fürdő panorámája az 1940-es években

A Bedő - Sas villa és a Ferenczy villa

Kezelő központ új arculata

A felújított Erzsébet borvíz forrás

Az új szabadidőközpont épülete

“Borvizek útja”, projekt során épült beltéri medence

Erdi kalandpark (kötélpálya)

Minigolf-pálya

Szabadtéri mászófal

21 számú ábra: **Sugásfürdői létesítmények**
forrás: <http> 42.

2.5 Integrált stratégiai fejlesztések Sepsiszentgyörgy városának Sugásfürdői üdülőtelepén (2014-2020)

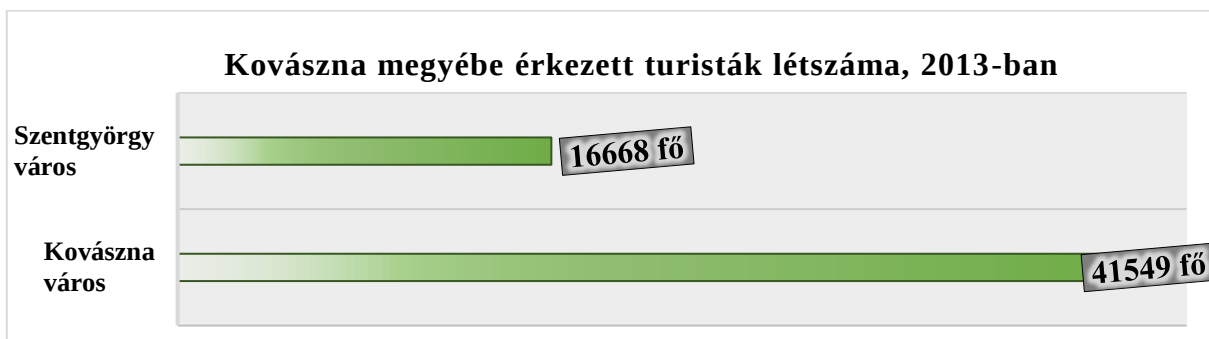
Kutatásaim során a *“Borvizek útja”* turisztikai projekt keretein belül megvalósított fejlesztési és rehabilitációs beruházásokon kívül nem találtam további, ilyen nagy jelentőséggel bíró fejlesztési terveket ami konkrétan a Sugásfürdői kezelő- és szabadidőközpontot érintette volna. De ugyanakkor találtam három Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiáját tárgyaló Normatív határozatot.

- Az első: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának elfogadásáról szóló 207/2016 számú határozata.
- A második: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának jóváhagyásáról szóló 356/2017 számú határozata. E határozat hatálybalépésének napján a Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának elfogadásáról szóló 207/2016-os határozat hatályát veszítette.
- A harmadik: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégia módosításának és kiegészítésének jóváhagyásáról szóló 260/2020 számú határozata. E határozat hatálybalépésének napján a Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának jóváhagyásáról szóló 356/2017-es határozat mellékletének egyes részeiben módosításra, illetve kiegészítésre került sor, mely értelmében Sepsiszentgyörgy Muncípium Önkormányzatának intézkedési terve az addigi 104 pozícióról 130 pozícióra bővült.

Ezen három határozat, illetve ezek mellékletei átolvasása során a következő fontos megállapítás formálódik: Sepsiszentgyörgy városára jellemző főbb turizmustípusok a kulturális és rendezvényturizmus, az üzleti és konferenciaturizmus, valamint a fürdőturizmus (mint ahogy már fentebb is említettem Sugásfürdőt, mely Sepsiszentgyörgy városától 8 km.-re található), illetve az aktív turizmus (túrázások, kirándulások). E két utolsó turizmustípus, fürdő- és aktív turizmus, helyszíneként tökéletes mértékben megfelel a városhoz tartozó szabadidő-, és üdülőközpont (http 22).

Habár a fürdőturizmus jellemző a térségre és Kovászna megyére, Sepsiszentgyörgy üdülőtelepe sajnos mégsem a fürdőhelyeket kereső turisták kedvenc választása, ez betudható annak az egyszerű ténynek is, hogy nincs megfelelő módon és mértékben köztudomásra

hozva, e téren nincs elég minőségi reklám, ezért a turisták nagy számban inkább Kovászna megye egy másik, a balneó- és egészségmegőrző turizmusáról ismert Kovászna városát választják úti célként. Annak ellenére, hogy Sepsiszentgyörgy Kovászna megye legnagyobb, ugyanakkor legjelentősebb adminisztratív, gazdasági, oktatási és kulturális központja, mégsem büszkélkedhet egy megfelelő, elégséges mértékben kiépített turisztikai infrastruktúrával, főleg ami Sugásfürdőt illeti, sem megfelelő mennyiségű turista létszámmal, más a megyében hasonló városokhoz képest, mint például Kovászna városa, mint ahogyan azt a következő ábrán (lásd 22 számú ábra) is szemléltetem (<http> 22).

22 számú ábra: **Létszám összehasonlítási kimutatás 2013-ban**
forrás: <http> 22., 184 old.

A fenti ábrázolásom kapcsán megemlíteném, hogy a turisták számát Sepsiszentgyörgy esetében az egész városrészre értem, amibe természetesen Sugásfürdő is bele tartozik, mivel sajnos nem találtam egy csak az üdülők és kezelőközpontok látogatottságára vonatkozó számítást egyik város esetében sem.

2.5.1 Sugásfürdőn tervezett fejlesztések 2014-2020 között

Egy helyi érdekeltségű, legfőképpen a helyiek idevonzására újjáépített gyógyfürdő, mely a város Önkormányzatának tulajdonában van, illetve a város egyik alárendelt egységének, a Sepsi ReKreatív Rt.-nek a felelőssége az üdülőtelep fenntartása, működtetése és, ahogy azt már fentebb is írtam a fürdő bemutatásánál, amelynek jótékony hatású borvízforrásai és mofettája szív és érrendszeri, valamint keringési problémákra gyógyír ezáltal egyedivé téve a helységet, nem említve az előző években történt változásokat amiknek a szabadidőközpont a sokszínűségét köszönheti. Még akkor is ha mindent összevetve, a domborzati, éghajlati, természeti és épített örökség, kulturális programok, valamint a gasztronómia többféle turizmusra kínál lehetőséget, Sepsiszentgyörgy városát mégsem tekintik turisztikai célpontnak,

ezáltal a többek között az üdülőtelepbe fektetett pénzforrások megtérülése sem a megfelelő ütemben halad, de azt sem szabad elfelejteni, hogy a szintén e projekt keretében megvalósított, felépített többi szabadidő- és kezelőközponthoz képest sokkal jobb helyzetben van Sugásfürdő.

A város turisztikai potenciálja inkább a kultúra és a rendezvények területén van, mintsem a gyógyfürdő turisztikai területén, ami egyébként Kovászna megyére jellemző. Megvan a veszélye annak, hogy a város már elérte a kultúra terén a maximum fejlődést és már nincs hova tovább fejlődnie e téren. A pénz-, a helyi vásárlóerő hiánya és más gazdasági faktorok okozzák, hogy ez az ágazat erőforrásokat (emberi erőforrás) veszítsen, ezáltal a jövőben versenyképtelen legyen, ami a turizmust is nagyban veszélyezteti, tekintettel arra, hogy a kulturális események vonzzák a legtöbb turistát és nem a gyógyfürdő. Ami nagy baj, hogy nem jönnek létre turisztikai körutak, vagy szervezett nagy események, néhány kivétellel mint például a 2008-ban tartott „Aquaris” a borvíz ünnepe, vagy a gyorsulási verseny szerelmeseinek szervezett „Hegyi gyorsasági verseny”, melyek nagyobb tömegű turistát vonzanának az üdülőtelepre, hosszabb időre mint 1-2 nap. Ennek a kiküszöbölésére több hasonló, esetleg egyedi rendezvényre lenne szükség az év folyamán. Összegezve tehát a turizmus területén hiányzik egy integrált megközelítés, egy turistákat vonzó stratégia kialakítása, illetve az erőfeszítések és tevékenységek egységes összehangolása (http 22).

De vegyük figyelembe az eddigi fejlesztéseket, melyből néhányat évszám szerint sorolok:

- 2012 – mofetta épületének és a szabadtéri medencének a felújítása, sajnos ma már a medence nem funkcionál,
- 2013 – mászófal átadása (12 m. magas és 9 m. széles, 16 útvonallal, több mint 450 fogással Románia legnagyobb ilyen jellegű szabadtéri létesítménye),
- 2014 – tenispálya, kalandpark, mini-golf pálya, kezelőközpont látogatható,
- 2015 – Sugás Spa szabadidőközpont megnyitása
- 2022 – a Vadon egyesület által létrehozott Rókavár erdei iskola (Antal Á., 2020)

Mindezen eddigi fejlesztések és a fentebb tárgyalt, az üdülőt érintő veszélyek mellett a tanácshatározatot, illetve annak mellékletét áttanulmányozva egyetlen pontban láttam feltüntetve Sugásfürdőt, éspedig egy egységes terv részeként, ami kerékpárútvonalak kiépítését taglalja, pontosabban itt egy 6,5 km.-es útvonalat ami összekötné

Sepsiszentgyörgyöt Sugásfürdővel. Mindezt egy nagyobb költségvetés részeként, melyet az Önkormányzat saját forrásokból valósít meg. A beavatkozás lényege és célja egy kerékpárútvonal kiépítése, mely lehetővé teszi az üdülöhely könnyebb és biztonságosabb megközelíthetőségét (<http> 23).

Amit még fontos megemlíteni, ami véleményem szerint nagyvalószínűséggel kimaradhatott a tervezetből, hogy egy úgynevezett “Family Adventure Park”-ok is szándékukban állt építeni, illetve egy vadaspark/állatkert létrehozásában is gondolkodtak.

2.5.2 A Family Advanture Park bemutatása

23 számú ábra: **Family Advanture Park létesítményeinek látványtervei**
forrás: <http> 43.

2019 nyár elején közvitára bocsátottak egy kalandpark/vidámpark építésével kapcsolatos tervezetet (lásd 23 számú ábra), melynek helyszíne a Sugásfürdő fele vezető útvonal melletti Önkormányzati tulajdonban levő közel 14 hektáros terület lenne, melynek fele része fedi a Bodok-Barót Natura 2000 Madárvédelmi területet, mely nagyrészt tölgy- és bükkerdő által borított terület (lásd 24 számú ábra). Ezt utólag egy tanácsülés alkalmával el is fogadták, így

reményeik szerint az országban egyedülálló komplexum a térség turisztikai fellendítését szolgálná (Darvas, 2019)

24 számú ábra:

A tervezett kalandpark helyszíne, a Honvéd-kút környéke kedvelt kirándulóhely
forrás: [http 44.](#)

A tervezet szerint a befektetés mintegy 4,7 millió euróba kerülne, több épületegyüttesből, szabadidős létesítményből és 3D-s moziból állna majd. A város előljárójának nyilatkozata szerint tervezett kalandpark egy korábbi, a város fejlesztésével kapcsolatos terv része, a 16 hónap alatt megvalósítható beruházás reményeik szerint jelentős számú turistát vonz majd a térségbe külföldről és belföldről egyaránt. Mindemellett az sem egy elhanyagolható tény, hogy 21 állandó és 16 szezonális munkahelyet is biztosítanak a környéken élőknek a kalandparkban, mely létesítmény mindenkinek szórakozási lehetőséget biztosít, kicsitől nagyig (Bús, 2019).

Kicsit részletesebben: a tervek szerint a kalandpark magába foglalna egy kétszintes épületet, ebben vendéglő, tó feletti terasz, a már említett 3D-s mozi és ajándékbolt is helyet kapna. Egy másik részben építenék meg a „Gulliver City” elnevezésű kisvárost (lásd 23 számú ábra), 3D-s technológiával kialakított különböző, ismert, a világ minden pontjáról miniatürizált épületet. Helyet kap még a „Naprendszer” nevű egység, ahol fejlett technológia és teleszkópok segítségével lehet majd az eget kémlelni, illetve makettekkel kialakítják a csillagokat, a Napot és a Holdat is. Terveznek még egy 1 kilométer hosszú bob-pályát is, különböző nehézségi és gyorsasági fokozatokkal. Valamint egy “Magic Water Lift” objektumot is (lásd 23 számú ábra), amely üvegalagúton vezet a tó mélyére. Illetve

gyerekeknek terveznek egy szafari buszt is, mellyel virtuális utazásra mehetnek a világ bármely pontjára. Emellett mászófal, kötél- és tirolipálya létrehozását is tervezik (Bús, 2019).

Mindazonáltal, hogy az Önkormányzatnak van egy oktatásra-szórakoztatásra készített park terve, Sepsiszentgyörgy lakosságának közvéleményét igenis nagyban megosztja az elképzelés, mivel az az erdei tisztás, amelyre kerülne, kedvenc kirándulóhelye a városiaknak. Tény, hogy a kiválasztott terület az Önkormányzat tulajdonában van de a vidámpark magántőkéből valósulna meg, a rozsnyói Dínó Park kalandparkot is létrehozó HCR Kft. vállalkozásaként. A társulat egyik vezetője szerint a szentgyörgyi Family Adventure Park a rozsnyói parkhoz hasonlóan egy kellemes természeti környezetben, erdőben kell hogy legyen, hiszen ez adja a tervezett turisztikai objektum vonzerejét és ami még fontos, hogy könnyen elérhető helyen legyen (Bodor, 2019).

A város polgármestere szerint nincs semmi kőbe vésve a kalandpark ügyében, ugyanis ha találnak egy jobb és megfelelőbb helyet az eddiginél, létrehozzák ott a létesítményt, ha pedig nem akkor nem fogják megépíteni a komplexum (Kovács, 2019).

Végző soron a tervezett vidámpark/kalandpark egyelőre nem látszik megvalósulni, köszönhető ez a lelkes és mindenre elszánt aktivistáknak, akik petíciót indítottak, illetve aláírás gyűjtéssel is próbálták a terv megvalósítását meghiúsítani, mindenki figyelmét felhívva arra, hogy a zöldövezetek és erdők megőrzése mennyire fontos, pláne ha egy több hektáron fekvő Natura 2000 Madárvédelmi területről beszélünk (*lásd 2 számú melléklet*), és az sem utolsó szempont, hogy a városban lakók egyik közkedvelt kirándulóhelyének felszámolása lenne a cél holmi giccsért.

2.5.3 A Vadaspark/állatkert bemutatása

Ha már a vidámpark/kalandpark terve nem látszik megvalósulni, 2021-ben újabb ötlettel álltak elő, mégpedig Sugásfürdő területén egy vadaspark/állatkert létesítését szeretné megvalósítani Sepsiszentgyörgy Önkormányzata, amely turisztikai látványossága mellett környezeti nevelésre, pedagógiai tevékenységekre is használható lenne (Czimbalmos, 2021).

A város gondnokának elmondása szerint a leendő parkban egzotikus állatok nem, csak a Kárpátok állatvilágára jellemző vadon élő állatokat (*lásd 25 számú ábra*) és madarakat lehet majd felfedezni és inkább lesz nevezhető témaparknak, ahol szabadtéri biológia, zoológia és

környezeti nevelés órákat lehet tartani, mint állatkertnek. Külön pozitívum, hogy a vadasparkban csak a kárpáti állatvilág lenne jelen, így a működtetéssel és fenntartással sem lenne sok gond, hiszen az itteni körülményekhez az állatok tökéletesen alkalmazkodtak, az élelem pedig helyben rendelkezésre áll. Mindazonáltal munkahelyek is teremtnének, hiszen a létesítményben lesz egy falusi ház, játszóterek, üzletek és egy kávézó-büfé is, az állatoknak kialakított helyek mellett, így szükség lenne, biológusokra, adminisztratív személyzetre, állatgondozókra és az állatok bemutató személyzetre is (Czimbalmos, 2021).

A megvalósítást az Önkormányzat közösen a Sepsiszentgyörgyi Vadászati Múzeummal tervezik. A lényeg pedig szintén a turizmus fellendítése és nemcsak. Az e célra szánt terület egy 16 hektár füves rész, melyet a városháza biztosít a Nádas-patak közelében, a Honvédkúttól nyugatra, szintén a Natura 2000-es madárvédelmi terület egy része (lásd 2 számú melléklet). A megvalósítást környezeti hatástanulmány előzi majd meg (Bodor, 2021).

25 számú ábra: **Az elképzelt vadasparki állatok**
forrás: <http> 45.

2.5.4 Sugásfürdő a “LEADER” program részeként

További kutatásaim során találtam egy másik fontos projektet is ami nem konkrétan a Sugásfürdői üdülőttelep és annak létesítményeit, illetve szolgáltatásait hanem inkább a település környezetét, erdejének nagy részét érinti erdőgazdálkodási, -megőrzési, -védelmi szempontból, ezért úgy gondoltam néhány bekezdés erejéig ez is érdemel némi említést.

A “LEADER” programot Romániában az Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium (román fordításban – *Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, a továbbiakban M.A.D.R.) keretében működő Nemzeti Vidékfejlesztési Programot Irányító Hatósága (román fordításban – *Autoritatea de Management pentru Plan Național de Dezvoltare Rurală*, a továbbiakban P.N.D.R.) bonyolítja le.

Romániában a P.N.D.R.-én keresztül a Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium elindított egy támogatási kérelmi rendszert, melynek neve: Az „Erdészeti szolgáltatások, klíma-szolgáltatások és erdővédelem” állami támogatási program a 15. „Erdészeti szolgáltatások, klímaszolgáltatások és erdővédelem” intézkedéshez, a 15.1 „Erdészeti környezetvédelmi kötelezettségvállalások kifizetései” alintézkedéshez kapcsolódóan a P.N.D.R. 2014 - 2020 (román fordításban – „*Servicii de Silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor*”, *aferentă măsurii 15 „Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor”, submăsura 15.1 „Plăți pentru angajamente de silvomediu”, P.N.D.R. 2014 – 2020*) (<http> 19).

Ezen erdőgazdálkodási, -megőrzési, -védelmi pályázathoz, amit én a továbbiakban csak projektként említek, csatlakozott Sepsiszentgyörgy Önkormányzata is a tulajdonában levő 1.207,1 hektár erdővel. A pályázatban követelményként feltüntetett 20%-os csendzóna az Önkormányzat esetében hozzávetőlegesen 300 hektár nagyságú erdőterület mely túlnyomórészt bükkös. (lásd 3 számú melléklet).

Ez a projekt a következő lépéseknek, célkitűzéseknek megfelelően valósult meg:

A pályázat célja: Csendes területek biztosítása, ami elsősorban az optimális fészkelő-, menedék- és táplálkozási feltételeket kívánja biztosítani az erdei ökoszisztémákra jellemző fauna fejlődéséhez. Ugyanakkor a fák megnövekedett konzisztenciájának megőrzésével az erdő azon képessége, hogy a szén megkötésével és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodással segítsen csökkenteni az üvegházhatású gázok koncentrációját a légkörben, valamint növelje a felszíni lefolyás visszatartását.

Az így kialakított csendzóna tehát fontos, mivel sok védett vagy fokozottan védett állat és növényfaj számára biztosít háborítatlan életteret, ilyenek például: békászó sas, kígyászölyv, darázsölyv, fekete harkály, farkas, hiúz, medve, stb., melyek ezekben az erdőkben élnek, de fellelhetők különböző kosborfajok, mint agárkosbor, boldogasszony papucs, stb. is (<http> 19).

Pályázati kikötések: Ahhoz, hogy Sepsiszentgyörgy Polgármesteri Hivatala részt vehessen a pályázaton a következő előírásoknak kellett megfeleljen:

- legyen a Románia területén található erdős területtulajdonosa, amire igényli a támogatást,
- kötelezi magát, hogy betartja az erdőgazdálkodás, klímaszolgáltatás, erdővédelmi előírásokat legalább öt évig, a pályázat jóváhagyásától számítva,

- vállalja, hogy betartja a specifikus, ide vonatkozó törvényes előírásokat és követelményeket,
- szerződést köt egy erdészeti szervvel, amely elvégzi az adminisztratív feladatokat és az erdészeti szolgáltatásokat a pályázatban résztvevő erdős területre, ugyanakkor az erdészeti szerződés létezését egy az erdészeti által kiállított igazolással bizonyítja,
- kötelezi magát, hogy biztosítja az erdészeti/adminisztratív szerződés folyamatosságát a pályázat teljes lefutása alatt ami egy 5 éves időszak,
- kötelezi magát, hogy részt vesz a teljes erdős területével, amit a pályázatban feltüntetett erdészeti egységben birtokol 2021.01.01-i dátumon (http 19).

Pályázati elvárások: Sepsiszentgyörgy Önkormányzatának, mint pénzügyi támogatásra pályázónak, le kellett határolnia, azaz kijelölnie egy csendzónát, ami a pályázatban szereplő teljes lekötött terület legalább 20%-a, betartva az erdészeti parcella és alparcella határokat. A rendelet előírásai szerint ezen csendzóna felülete nem lehet 20 ha.-nál kisebb, ez a fentebb említett Önkormányzat esetében körülbelül 300 hektár nagyságú erdőterület *(lásd 3 számú melléklet)*.

A csendzóna kijelölésénél figyelembe kellett venni a következőket:

- a támogatási igényléssel kijelölt csendzóna a teljes 5 éves kötelezettségvállalási időszak alatt fennmarad,
- változás nem következhet be benne kivéve csakis vis maior esetén,
- a pályázat ideje alatt a csendzónán belül csakis fásítási, erdősítési munkálatok, természetes regeneráció támogatása valamint ökológiai rekonstrukciós munkálatok, csemetesegítő munkálatok, sarlózások végezhetőek (http 19).

Pályázati elbírálás: Az elbírálás során ellenőrizték, hogy Sepsiszentgyörgy Önkormányzata megfelel-e a támogatás kiírásban szereplő törvényes előírásoknak. Az eredményt egy előzetes jegyzőkönyvben rögzítették. Az elbírálás a kérés leadási határideje után történt, az adatok elektronikus nyilvántartásba vételével. Az elbírálási stádiumban a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciók Ügynökség *(román fordításban - Agenția de Plăți și Intervenție Pentru Agricultură)*, a továbbiakban A.P.I.A., ellenőrizte, hogy a jelentkező megfelel-e az „Erdészeti szolgáltatások, klímaszolgáltatások és erdővédelem” állami

támogatási program jóváhagyá-sáról szóló 1002/2016 (*román fordításban - Ordinul M.A.D.R. nr. 1002/2016 privind aproba-rea schemei de ajutor de stat "Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădu-rilor", cu modificările și completările ulterioare*) rendelet előírásainak. Az elbírálásra szánt iratcsomó ellenőrzése során az A.P.I.A. kiegészítő dokumentumokat, úgymint pénzügyi bizonylatokat, erdészeti igazolásokat, birtoklevél másolatokat, stb. követelt. Az ellenőrzés után megfelelőnek ítélt iratcsomó kiértékelésre, pontozásra került a már fentebb említett rendelet alapján. Mivel a leadott pályázati kérelem megfelelt az előírásoknak, annak elfogadását követően az igénylő, vagyis Sepsiszentgyörgy Önkormányzata tudomásul vette és vállalta az említett rendeletben leírtak betartását a teljes időszak alatt ([http 19](#)).

Pályázat kifizetése: A támogatás kifizetés első lépéseként az A.P.I.A. által kiválasztott Önkormányzati kérelem pozitív elbírálásban részesült, a területek beazonosítása után azt jóváhagyottnak tekintették. Második lépésként az Erdészeti Felügyelőség (*román fordításban – Garda Forestieră*) a terepen erdészeti technikai ellenőrzéseket végzett. A két ellenőrzés után harmadik és egyben utolsó lépésként a Vidéki Beruházásokat Finanszírozó Ügynökség (*román fordításban – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, a továbbiakban A.F.I.R.*) is leellenőrizte a leadott dokumentumok, illetve az előző két hivatal által végzett ellenőrzések hitelességét. Mivel minden szakszerűen az előírásoknak megfelelően történt, sor került a támogatás kifizetésére, ami Sepsiszentgyörgy Önkormányzata esetében egy 38€/hektáronkénti éves támogatást jelent. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a támogatásként évente befolyó közel 50.000 euró feletti összeg, a védelmi intézkedések következtében a fakitermelésből származó bevétel kiesést hivatott pótolni az említett Önkormányzat esetében ([http 19](#)).

3 Saját vizsgálat

3.1 Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek

Fő célkitűzés:

- A Székelyföldön útnak indult “Borvizek útja” turisztikai projekt céljának és megvalósításának ismertetése, konkrét példaként említve a szülővárosomhoz, Sepsiszentgyörgyhöz tartozó Sugásfürdői kezelő és szabadidőközpontot.

Kutatási kérdések és hipotézisek:

- 1 hipotézis: A “Borvizek útja” turisztikai projekt kapcsán megvalósított rehabilitációs fejlesztéseknek köszönhetően felújított, a Sepsiszentgyörgy városi Önkormányzat adminisztrálásában levő, az intézmény, illetve annak egyik alárendelt egysége által működtetett Sugásfürdői kezelőbázis, rekreációs és szabadidőközpont, valamint a szabadtéri objektumok gazdaságos, profit termelő, önfenntartó létesítmények.
- 2 hipotézis: A felújított Sugásfürdői létesítmények, illetve azok környezetének korszerű kiépítettsége turisztikai szempontból pozitív befolyással bír az érintett térséget tekintve. A közösség számára változatos szórakozási, kikapcsolódási, aktív és passzív pihenési lehetőséget kínál, továbbá a felújított komplexumokban igénybe vehető kezelési szolgáltatásoknak kimagaslóan jótékony egészségre gyakorolt hatása van.
- 3 hipotézis: A felújításoknak köszönhetően a most már sokkal barátságosabb környezet nagy mértékű pozitív hatást gyakorol az üdülőtelepen működő helyi vállalkozások (kisvendéglő, panzió, vendégház, fogadó) fejlődésére.

A fentebb felsoroltakra keresem a választ az általam használt kutatási módszerek segítségével.

3.2 A vizsgálat körülményei és helyszíne

Dolgozatom témája egy közös összefogás keretében megvalósult nagyszabású, ugyanakkor egy vissza nem térítendő, Uniós forrásokból finanszírozott több millió eurós turisztikai beruházás bemutatása, mely több Kovásznai és Hargita megyei, túlnyomórészt gazdasági szempontból hátrányos helyzetű, településen jött létre, összesen 14 településről van szó. Ezen

belül én a Kovászna megyei, Sepsiszentgyörgy városához tartozó Sugásfürdői üdülőtelepen megvalósult fejlesztésekre, újjáépítésekre összpontosítok.

Mint ahogy azt a dolgozatom előző részében, pontosabban a szakirodalmi áttekintési rész, Sugásfürdő ma – a jelen című fejezetben már részletesebben is ismertettem, a “Borvizek útja” turisztikai projekt keretén belül megvalósítható fejlesztések finanszírozására elnyert Uniós pénzforrásokat Sepsiszentgyörgy Önkormányzatának sikerült a lehető leghatékonyabb módon felhasználnia a tervezett felújítások, újjáépítések kivitelezésére (*lásd Sugásfürdő képekben régen és most című fejezet*). Ennek értelmében az általam végzett kutatások csak Sugásfürdőre, annak térségére, az ott megtalálható létesítményekre, valamint szolgáltatásokra összpontosulnak, illetve ezek népszerűségének a vizsgálatára terjednek ki.

Üdülőtelepről lévén szó, az ott megtalálható kezelő-, valamint rekreációs és szabadidőközpontról, mely az év minden napján nyitva tart, a vizsgált időszak egy kilenc évet átfogó periódust (2014-2022) tartalmaz, melyet éves szintre lebontva áll szándékomban elemezni, ez magába foglalja mind a tavaszi-nyári, mindpedig az őszi-téli időnyt egyaránt. Ugyanakkor egy mindmáig aktuális témát is érintve, úgymint a koronavírus megjelenése, vagyis összehasonlítást végeznék a járvány előtti, illetve a járvány alatti, lassan három éves, időszak között a fent említett üdülő esetében.

Helyszín bemutatása:

- ▶ Földrajzi elhelyezkedése: Az Olt ölelésében emelkedő, szelídhajlású, talpig székelő Baróti-hegység (*román fordításban – Munții Baraolt*) keleti részén található. A Baróti hegység Kovászna megyében elterülő középmagas hegyvonulat, mely a Keleti-Kárpátok belső flis övében, a Hargitai, a Bodoki és a Persányi-hegység között helyet foglaló középmagas vonulat, egykoron Hermányi-hegységnek hívták, részét képezi. Határait keleten, délen és nyugaton az Olt folyó kanyarulata képezi. A hegység északi határa a Barót-patak völgye. A hegység megközelítően 600 km²-en terül el. A Baróti-hegység legmagasabb hegyei is alig érik el az 1000 méteres magasságot, legmagasabb pontja a Sugásfürdő közelében lévő Havad (1019 m.), Görgő (1017 m.) és Nagy Kénos (1014 m.). A Barót-hegység a Hatod-hágónál kapcsolódik a Déli-Hargitához. Az alig 1000 méteren terpeszkedő hátain a vegyes erdőtakarókat hegyi legelőkkel ritkították meg. Sokféle turistaúton járhatjuk be rejtett zugait, vagy akár észak-déli irányú főgerincét. A

lábainál a háromszéki települések gazdag emlékei és az itt élők vendégszeretete is vonzóvá teszi e vidéket.

- ▶ Vízhálózatát tekintve: Elmondható, hogy igen fejlett, mert e hegységből indulnak az Árkos, a Kökényes, a Debren, illetve a Szemerja patakok, melyeknek hozamuk állandó, kis ingadozásokkal a vegetációs időszakban. A talajvíz nem gyakorol nagy hatást a növényzetre, mert viszonylag mélyen található.
- ▶ Éghajlatot nézve: Az évi közép hőmérséklet $7,6^{\circ}\text{C}$, a maximális hőmérsékleti érték $37,8^{\circ}\text{C}$, míg a minimális hőmérsékleti érték -32°C . A fagyos napok száma (0°C alatti hőmérséklet) évente 135-140 között változik, ebből a hó borította napok száma átlagban 70,8 nap. A nyári napok száma (25°C feletti hőmérséklet) 55-65 között változik. A levegő átlagos páratartalma 71%. Évi átlagos csapadék mennyiség $584,1 \text{ mm/m}^2$.
- ▶ Növényföldrajzi szempontból: A Baróti-hegység a Keleti-Kárpátok (Transsylvanicum) flóraidékéhez tartozik, ritka növényei közül megemlíthetők a következők: közönséges kígyónyelv, sokcimpájú holdruta, erdeifenyő, fekete ribizli, virágos kőris, piros kígyószisz, boldogasszony papucs.
- ▶ Természetvédelmi szempontból: A Bodoki-Baróti hegység 2007-től Natura 2000-es különleges madárvédelmi terület, mely 56.657 hektáron terül el, magába foglalja a Baróti hegység teljes vonulatát és a Bodoki hegység nyugati lejtőit. A madárvédelmi terület teljes mértékben átfed a 917 hektár nagyságú Csókás-Veczer élőhely védelmi területtel. Északon pedig részben rátevéődik a Csomád-Bálványos élőhely védelmi területre. A védett övezet mintegy 70%-át összefüggő lombhullató erdők borítják, melyek elsősorban az erdei madárfajok számára jelentenek jó minőségű élőhelyeket. A madárvédelmi területet 21 védett madárfaj alapján jelölték ki. Ezeken kívül több más értékes faj is megtalálható a területen pl.: tarajos göte, kárpáti göte, sárgahasú unka.

3.3 Kutatási módszerek és a minta bemutatása

Első körben, a már említett projekt keretében felújított szabadidő és kezelőközpont, illetve az újonnan megépült szabadtéri létesítmények gazdaságosságára voltam kíváncsi, mégpedig arra, hogy mindezen objektumok kitermelik-e az önfenntartáshoz szükséges

összegeket, pl. számlák költségei, kisebb – nagyobb javítási költségek, alkalmazottak bére, stb., gazdasági szempontból megéri-e ezen helyek további fenntartása.

Ennek értelmében piackutatási/gazdaságossági szempontból ezen felmérés elvégzésére pénzügyi adatok elemzését végeztem, vagyis az Önkormányzat pénzügyi adatbázisából lekért értékekkel, azaz az egyes létesítmények látogatottságáért, illetve szolgáltatások igénybevételéért befizetett összegekkel, lejjben kifejezett értékekről van szó *(lásd 1 számú táblázat)*, valamint a vizsgált időszakra, azaz a 2014 – 2022-es periódusra vonatkozó egyes tanácshatározatokban megszabott belépődíj, bérleti díj értékeivel dolgoztam *(lásd 2 számú táblázat)*.

A legfontosabb szempont amiért e módszer mellett döntöttem az volt, hogy mivel egy ilyen nagyszabású, mondhatni az adott térség arculatát valamilyen szempontból formáló, beruházásról beszélünk nem utolsó szempont a projekt gazdaságossága, ezért úgy véltem, hogy ez lenne az egyedüli módszer, mellyel ebben a témában valós és pontos információkkal van lehetőségem dolgozni.

Másodsorban érdekelt a közösség véleménye. Ennek értelmében ezen felmérés elvégzésére számomra célszerű volt a kérdőívezési módszert választanom véleménykutatás céljából, megszólítván ezáltal nemcsak egy bizonyos generációt, egy bizonyos társadalmi réteget, stb., hanem mindenkinek lehetőséget adva a saját véleményük megformálására az általam vizsgáltak esetében.

Ezért az elmúlt időszakban többszöri alkalommal kerestem fel személyesen az üdülőtelepet azon célból kifolyólag, hogy minél több személlyel (mint generáció, mint nemzetiségű, mint társadalmi réteghez tartozó, stb.) legyen lehetőségem találkozni, így szélesítve ki, valamint téve színesebbé a kutatást. A Sugásfürdői üdülőtelepen tartózkodók (pihenés, kezelés céljából) megkérdezése az ott található létesítmények és az azok által nyújtott szolgáltatások népszerűségére, az eddig megvalósított, valamint a tervezett fejlesztések hasznosságára irányult.

A kérdőív összeállításakor fontos szempont volt, hogy a kutatás ne csak egy-egy célcsoport megkérdezésére összpontosuljon, hanem lehetőséget adjon a vizsgált településen működő panzió-, vendégfogadó tulajdonosoknak, helyi kisvállalkozóknak, kisbolti keres-

kedőknek, a helyi közösségnek, illetve az oda látogató turistáknak is egyaránt véleményük kinyilvánítására. Ezáltal a feltett kérdésekre nemcsak igen-nem válaszlehetőség volt adható, hanem olyan kérdéscsoport is van amire több válaszlehetőség is rendelkezésre áll, illetve olyan kérdéssorozat is aminek lényege, hogy a megkérdezettek saját személyes tapasztalataik megfogalmazásával formálhassanak véleményt. (lásd 4 számú, 5 számú mellékletek).

A vállalkozó szelleműeket megkérdezve arra kerestem a választ, hogy ők mint a létesítmények alkalmankénti látogatói vagy visszajáró vendégei ismerik-e és mennyire Sugásfürdőt, annak történetét, az itt található borvízforrásokat, azok jótékony hatását, tudják-e az okát annak, hogy mitől olyan az üdülőttelep amilyen, minek köszönheti mai arculatát. Ugyanakkor érdekelt az is, hogy milyen gyakori látogatói Sugásfürdőnek, milyen céllal érkeznek, melyek azok a létesítményeket amiket szívesebben felkeresnek, valamint, hogy mennyi időt töltenek el, illetve mi az az érték amit elköltenek egy-egy ilyen látogatás alkalmával. Továbbá rákérdeztem még arra is, hogy van-e bármi tudomásuk a további fejlesztéseket illetően, illetve szerintük mi az amit létrehozva Sugásfürdő népszerűségi mutatóján még lendítene, valamint, hogy összességében mennyire büszkék arra, hogy városunk rendelkezik egy ilyen üdülőtteleppel. Végezetül pedig megkértem mindenkit, hogy az üdülőttelep kapcsán fejezze ki elégedettségi szintjét, saját szemszögéből értékelve az eddigi, valamint a tervezett fejlesztéseket. (lásd 4 számú, 5 számú mellékletek).

Harmadjára pedig a kollégáim véleménye alapján, akik felkérésemre készségesen osztották meg velem saját véleményüket, tapasztalataikat az általam kutató Sugásfürdői kezelő és szabadidőközpontról, annak környezetéről, végül egy “SWOT” analízist is összeállítottam, feltüntetve mindazon pozitív (erősség/lehetőség) és negatív (gyengeség/veszély) faktorokat mely ma jellemző az üdülőttelepre és térségére. (lásd 34 számú ábra).

3.4 Eredmények

3.4.1 Pénzügyi adatok elemzése

Kutatásom első lépéseként a Sugásfürdői létesítmények látogatottságát, valamint a szolgáltatások népszerűségét, a Sepsiszentgyörgy városi Önkormányzathoz befizetett pénzügyi adatok elemzésével vizsgáltam. Ennek értelmében az Önkormányzat pénzügyi adatbázisából lekért értékeket, lejjben kifejezett értékekről van szó, mely minden egyes létesítmény esetében

az adott évre az összbefizetést hivatott mutatni, egy általam szerkesztett Excel táblázatba összesítettem, évekre, illetve létesítmény és szolgáltatás típusokra lebontva (lásd 1 számú táblázat).

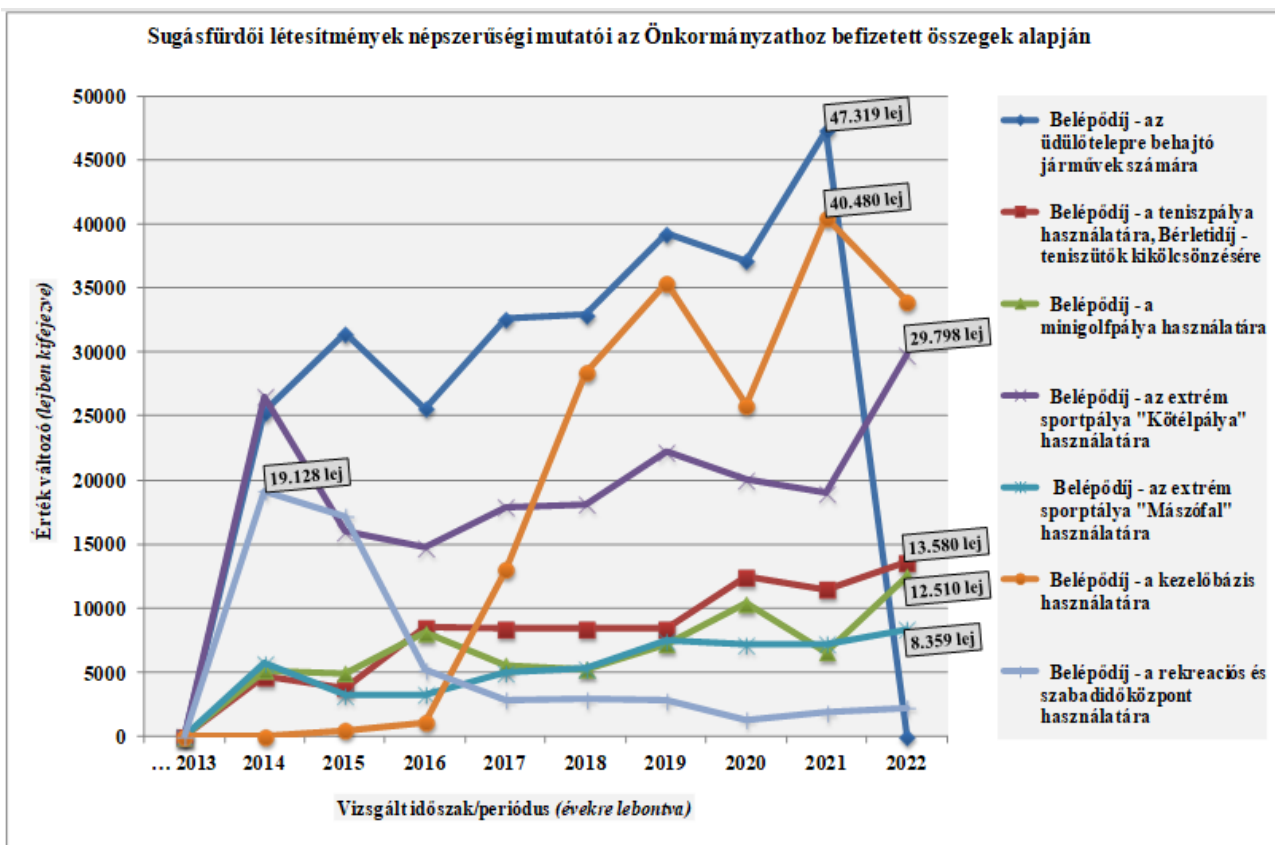
1 számú táblázat: *Sugásfürdői objektumok látogatottságáért az Önkormányzathoz befizetett belépő-, bérleti díjak éves szintű összesítője*

Vizsgált időszak/periódus éves szintű lebontása ►	2014-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2015-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2016-ban befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2017-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2018-ban befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2019-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2020-ban befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2021-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	2022-ben befizetett összegek, lejben kifejezve ▼	Összbefizetés 2014-2022-es periódusra, lejben kifejezve ▼
Belépődíj/Bérletidíj megnevezések az egyes létesítmények használatáért ▼										
Belépődíj - az üdülőtelepre behajtó járművek számára	25 344,00	31 455,00	25 605,00	32 631,00	32 895,00	39 240,00	37 110,00	47 319,00		271 599,00
Belépődíj - a tenispálya használatára, Bérletidíj - teniszütők kikölcsönzésére	4 655,00	3 760,00	8 485,00	8 395,00	8 400,00	8 420,00	12 440,00	11 475,00	13 580,00	79 610,00
Belépődíj - a minigolfpálya használatára	5 130,00	4 910,00	8 070,00	5 550,00	5 220,00	7 218,00	10 355,00	6 600,00	12 510,00	65 563,00
Belépődíj - az extrém sportpálya "Kötélpálya" használatára	26 521,00	15 968,00	14 754,00	17 886,00	18 101,00	22 192,00	20 037,00	19 004,00	29 798,00	184 261,00
Belépődíj - az extrém sportpálya "Mászófal" használatára	5 679,00	3 183,00	3 258,00	4 965,00	5 304,00	7 452,00	7 165,00	7 217,00	8 359,00	52 582,00
Belépődíj - a kezelőbázis használatára		468,00	1 080,00	13 000,00	28 380,00	35 400,00	25 870,00	40 480,00	33 950,00	178 628,00
Belépődíj - a rekreációs és szabadidőközpont használatára	19 128,00	17 202,00	5 165,00	2 865,00	2 875,00	2 802,00	1 270,00	1 874,00	2 197,00	55 378,00
Belépődíj - a haladó / a kezdő sípályák használatára ("Partia mare-Teleschi I", "Partia mică-Teleschi II")	89 731,00	166 791,00	46 256,00							302 778,00

forrás: saját szerkesztés, 2023

Szemléletesebben ábrázolva a fentebbi táblázatban szereplő összesített értékeket, ezáltal kivehetőbbé téve, hogy melyek azok a létesítmények/szolgáltatások, amelyek az egyes adott években a legnagyobb népszerűségnek örvendtek, mondhatni a leglátogatottabbak voltak, azt a következő szintén saját szerkesztésű diagram segítségével mutatom be, így érzékeltetve azt, hogy a befizetések (belépődíj, bérleti díj lejben kifejezve) alapján gazdasági szempontból, mely létesítmény/szolgáltatás a legnagyobb hasznot hozó mindközül, megjelölve az egyes évek szerinti legkimagaslóbb értékeket (lásd 26 számú ábra).

Mivel a táblázatban az utolsó sorban szereplő a sípályák használatáért fizetett belépődíjak a 2015-2016-os zárószeszontól már nem az Önkormányzat pénzügyi nyilvántartásában szerepelnek, ezért a továbbiakban sem dolgozom ezen értékekkel, illetve a kimutatásokban sem szerepelnek majd, csupán plusz információként tüntetem fel őket.

26 számú ábra: Sugásfürdői létesítmények népszerűségi mutatói az Önkormányzathoz befizetett belépő-, bérleti díjak alapján
forrás: saját szerkesztés, 2023

A fentebbi táblázat (lásd 1 számú táblázat), valamint ábra (lásd 26 számú ábra) tükrözi, hogy melyek azok a szolgáltatások, létesítmények melyek egyértelmű biztos jövedelmi alapként szolgálnak az Önkormányzat számára. Továbbá szépen kirajzolódik, hogy míg a kezelőbázis a 2014-2016-os időszakban viszonylag kis létszámú tömeget vonzott addig ezzel szemben a rekreációs és szabadidőközpont szintén ebben a periódusban viszont jóval több látogatóval büszkélkedhetett. Mindkét létesítmény esetében a 2016-os év volt a fordulópont, így míg az egyiknek drasztikusan visszacsökkent a látogatottsága, addig a másiknak ugrásszerűen megnőtt a népszerűsége (lásd 26 számú ábra).

Kutatásom második lépése abból áll, hogy a vizsgált periódusra, 2014 – 2022-es időszak, vonatkozó egyes tanácshatározatokat felhasználva, ezen dokumentumokban megszabott belépődíj, bérleti díj értékeit egy általam szerkesztett Excel táblázatba összesítettem, évekre, illetve létesítmény és szolgáltatás típusokra lebontva (lásd 2 számú táblázat).

Megjegyezném, hogy minden érték esetében a standard belépő, illetve bérleti díjak összegeit vettem figyelembe, ami általában a legmagasabb érték mindközül, nem a kedvezményes jegyek árát, úgymint diák-, nyugdíjas-, vagy csoportos befizetéseket, így próbálva rámutatni, hogy mennyi az a minimum látogató, mely megfordult az üdülőtelepen, szintén saját szerkesztésű Excel táblázatban összefoglalva (lásd 3 számú táblázat).

2 számú táblázat: Tanácshatározatokban megszabott belépő-, bérleti díjak értékeinek éves szintű lebontása

Belépődíj/Bérletidíj megnevezések az egyes létesítmények használatáért ► Vizsgált időszak/periódus éves szintű lebontása ▼	Üdülőtelepre történő behajtási díj, lebben kifejezve (1 alkalom / gépjármű)	Teniszpálya használati díj és teniszütő kölcsönzési díj, lebben kifejezve (1 óra / személy)	Minigolfpálya használati díj, lebben kifejezve (1 óra / személy)	Extrém sportpálya "Kötélpálya" használati díj, lebben kifejezve (1 óra / személy)	Extrém sportpálya "Mászófal" használati díj, lebben kifejezve (1 alkalom / személy)	Kezelőbázis szolgáltatásainak használati díja, lebben kifejezve (1 óra / személy)	Rekreációs és szabadidőközpont szolgáltatásainak használati díja, lebben kifejezve (1 óra / személy)	Haladó / kezdő sípályák használati díja ("Partia mare-Teleschi I", "Partia mică-Teleschi II"), lebben kifejezve (1 lesiklás / személy)
2014	3 lej	20 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	3 lej
2015	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	3 lej
2016	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	3 lej
2017	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	
2018	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	
2019	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	
2020	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	
2021	3 lej	25 lej	10 lej	20 lej	3 lej	20 lej	15 lej	
2022		40 lej	15 lej	25 lej	3 lej	30 lej	20 lej	

forrás: saját szerkesztés, 2023

3 számú táblázat: Látogatottsági aránymutató éves szintre lebontva a Sugásfürdői létesítmények/szolgáltatások igénybevételi befizetések alapján,

Belépődíj/Bérletidíj megnevezések ► Vizsgált időszak éves szintű lebontása ▼	Üdülőtelepre történő behajtás	Teniszpálya használat és teniszütő kölcsönzés	Minigolfpálya használat	Extrém sportpálya "Kötélpálya" használat	Extrém sportpálya "Mászófal" használat	Kezelőbázis szolgáltatásainak használati díja	Rekreációs és szabadidőközpont szolgáltatásainak használati díja	Haladó / kezdő sípályák használati díja ("Partia mare-Teleschi I", "Partia mică-Teleschi II")
2014	8.448 autó	233 személy	513 személy	1.326 személy	1.893 személy	----- személy	1.276 személy	29.911 személy
2015	10.485 autó	150 személy	491 személy	799 személy	1.061 személy	24 személy	1.147 személy	55.597 személy
2016	8.535 autó	339 személy	807 személy	738 személy	1.086 személy	54 személy	345 személy	15.419 személy
2017	10.877 autó	335 személy	555 személy	895 személy	1.655 személy	650 személy	191 személy	
2018	10.965 autó	336 személy	522 személy	905 személy	1.768 személy	1.419 személy	192 személy	
2019	13.080 autó	337 személy	722 személy	1.110 személy	2.484 személy	1.770 személy	187 személy	
2020	12.370 autó	498 személy	1.036 személy	1.002 személy	2.384 személy	1.294 személy	85 személy	
2021	15.773 autó	459 személy	660 személy	950 személy	2.406 személy	2.024 személy	125 személy	
2022		340 személy	834 személy	1.490 személy	2.787 személy	1.132 személy	110 személy	

forrás: saját szerkesztés, 2023

Ahhoz, hogy egy pontos és hiteles kimutatás megszülessen, ami tükrözi azt, hogy az egyes években milyen mértékben voltak az adott létesítmények látogatva, illetve a szolgáltatások igénybe véve, valamint, hogy az említett létesítmények összehasonlítása során melyek a legnépszerűbbnek titulálhatók azt a következő ábrák segítségével illusztrálom (lásd 27 számú, 28 számú, 29 számú ábrák).

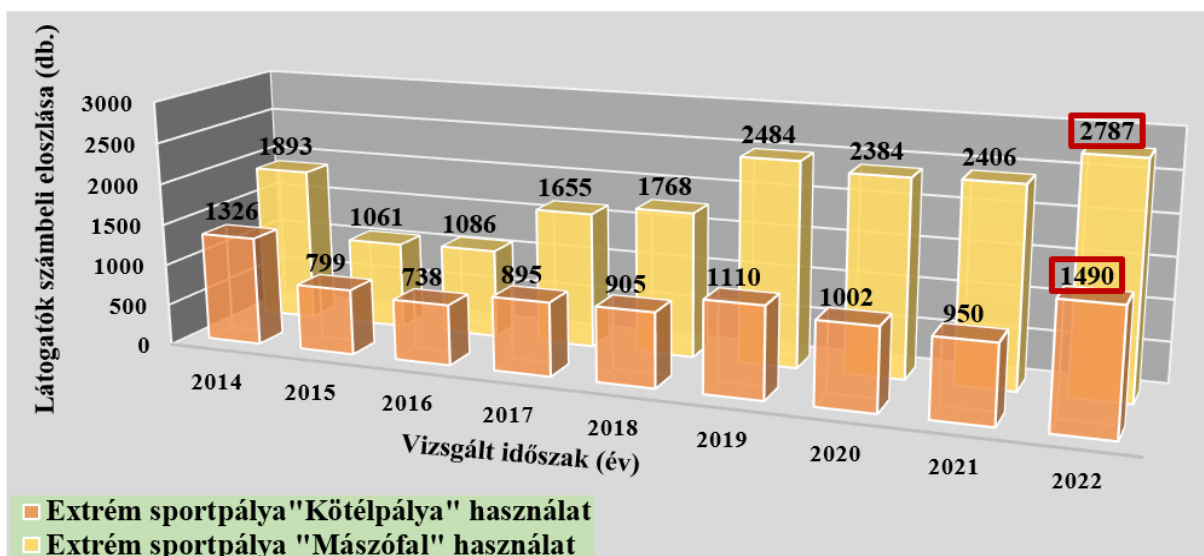
Az előző táblázatomban felsorakoztatott adatokat, úgymint az emberi létszámot (lásd 3 számú táblázat) használtam ahhoz, hogy az egyes objektumok esetében összehasonlítást végezhessenek, így a tenispálya látogatóinak létszámát a minigolfpálya látogatóinak létszámával (lásd 27 számú ábra), a két extrém sportpálya látogatottságát, vagyis a mászófal látogatóinak létszámát a kötelpálya látogatóinak létszámával (lásd 28 számú ábra), utolsóként pedig a kezelőbázis látogatóinak létszámát a rekreációs és szabadidőközpont látogatóinak létszámával (lásd 29 számú ábra) hasonlítottam össze.

Megjegyezném, hogy az üdülőtelepre történő gépjármű behajtásért fizetett összegeket a következő ábrák egyike sem tartalmazza, mivel azt minden esetben kötelező módon fizetni kellett bárkinek ha az üdülőtelep térségére szándékában állt behajtani, függetlenül a végleges úti céltól, mint ahogy a sípályákat látogató személyek számával sem dolgozom tovább, csak mint kiegészítő információ említem meg.

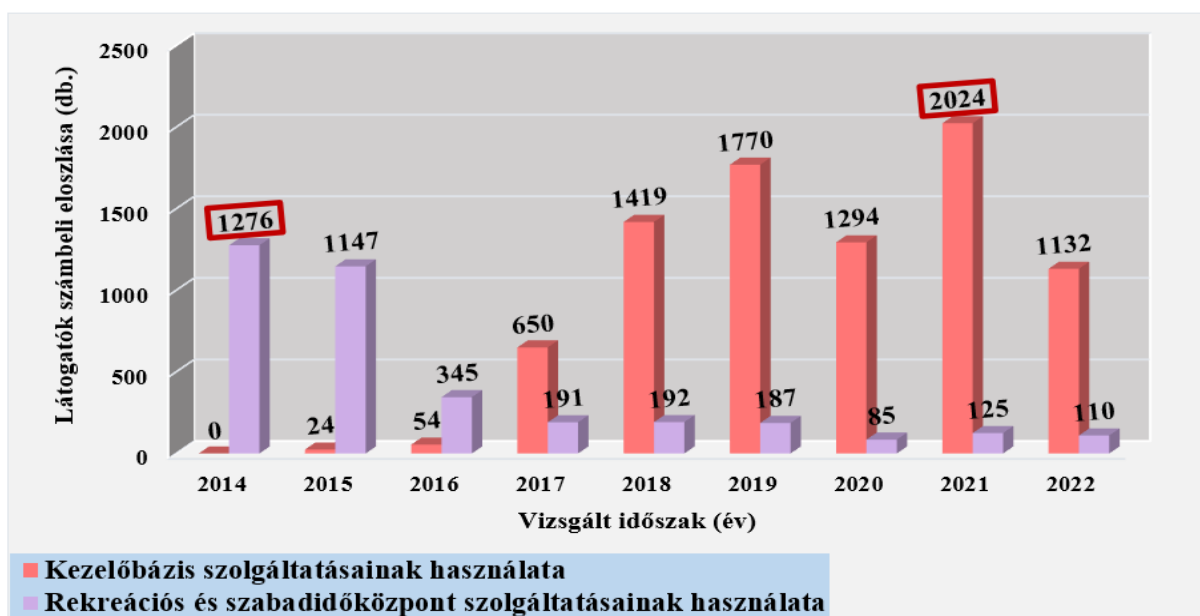

27 számú ábra:

Tenispálya – Minigolfpálya éves szintű látogatottságának összehasonlítása,
forrás: saját szerkesztés, 2023

28 számú ábra:
Kötélpálya – Mászófal éves szintű látogatottságának összehasonlítása,
 forrás: saját szerkesztés, 2023

29 számú ábra,
Kezelőbázis–Rekreációs és szabadidőközpont éves szintű látogatottságának összehasonlítása,
 forrás: saját szerkesztés, 2023

A előző három összehasonlítási ábrámmal (lásd 27 számú, 28 számú, 29 számú ábrák) próbáltam érzékeltetni a minimum látogatói létszámot, mely a vizsgált időszakokban látogatója volt Sugásfürdőnek. Ismételten csak a standard jegyárakkal dolgoztam és nem vettem figyelembe a kedvezményes (nyugdíjas, diák, csoport) jegyek értékét, ezért a valóságban ennél jóval nagyobb létszámról beszélünk.

A tenispályát a minigolfpályával összehasonlító ábrám szépen mutatja, hogy a kutatott időszakban (2014-2022) minden egyes évben a minigolfpálya volt a biztos kedvenc, illetve, hogy mindkettő esetében a 2020-as év volt a csúcspont, 498 látogatóval a tenispálya és 1036 látogatóval a minigolfpálya. *(lásd 27 számú ábra).*

A két extrém sportpálya, a mászófal és a kötélpálya összehasonlítása során kitűnik, hogy a vizsgált periódusban (2014-2022) minden egyes évben a mászófal volt az abszolút favorit, valamint, hogy mindkettő esetében a 2022-es év volt a legjövedelmezőbb, 1490 látogatóval a kötélpálya és 2787 látogatóval a mászófal. *(lásd 28 számú ábra).*

Összehasonlítva a kezelőbázis látogatóinak számát a rekreációs és szabadidőközpont látogatóinak számával már jóval nagyobb, eltérőbb különbséget tapasztaltam, így a kutatott periódusban (2014-2022) pontosan megmutatkozik, hogy mely objektumok mekkora nagyságú látogatót tudhat a magáénak. Ennek értelmében míg a rekreációs és szabadidőközpontot 2014-ben keresték fel a legtöbben, pontosabban 1276 személyről van szó, addig a kezelőbázis 2021-ben vonzott nagyobb tömeget, számszerint 2024 személyt. *(lásd 29 számú ábra).*

3.4.2 Kérdőíves megkérdezés

Sugásfürdőn kutatási célból tett látogatásaim során volt szerencsém több különböző korosztályú, iskolai végzettségű, foglalkoztatottságú, családi állapotú személlyel is találkoznom akik fenntartások nélkül segítettek nekem azzal, hogy a Sugásfürdő népszerűségének közvélemény kutatására összeállított kérdőívemben szereplő kérdésekre válaszoltak, illetve véleményt nyilvánítottak megindokolva, kifejtve az adott válaszaikat ahol a kérdés azt úgy kívánta. *(lásd 4 számú, 5 számú mellékletek).*

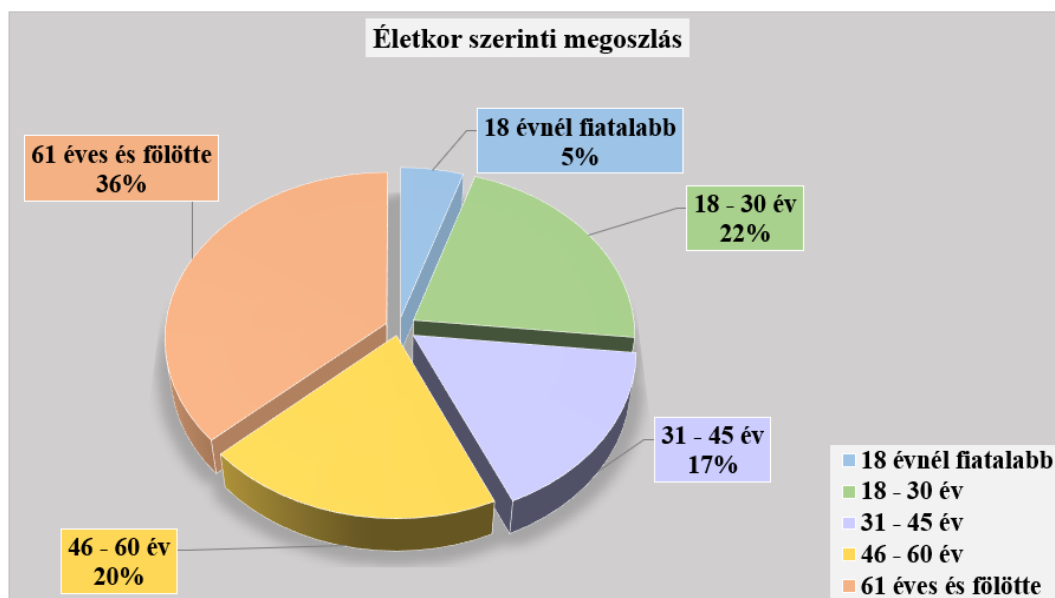
Ennek értelmében a megkérdezett 60 személy (21 férfi, 39 nő) válaszát összesítve és elemezve a következő eredményeket kaptam:

Aszerint, hogy milyen korosztályú személyekkel sikerült beszélmem, kérdőívet kitöltenem azt a következő, saját szerkesztésű ábráim segítségével illusztrálom, amik pontosan mutatják, hogy a 18 évesnél fiatalabb generációt nem igazán vonzza Sugásfürdő, indokolva mindezt azzal az egyszerű kifejezéssel, hogy túl átlagos, túl kevés, nem elég izgalmas számukra a térség *(lásd 30 számú ábra)*, elismerésük szerint ritka, évente csak néhány

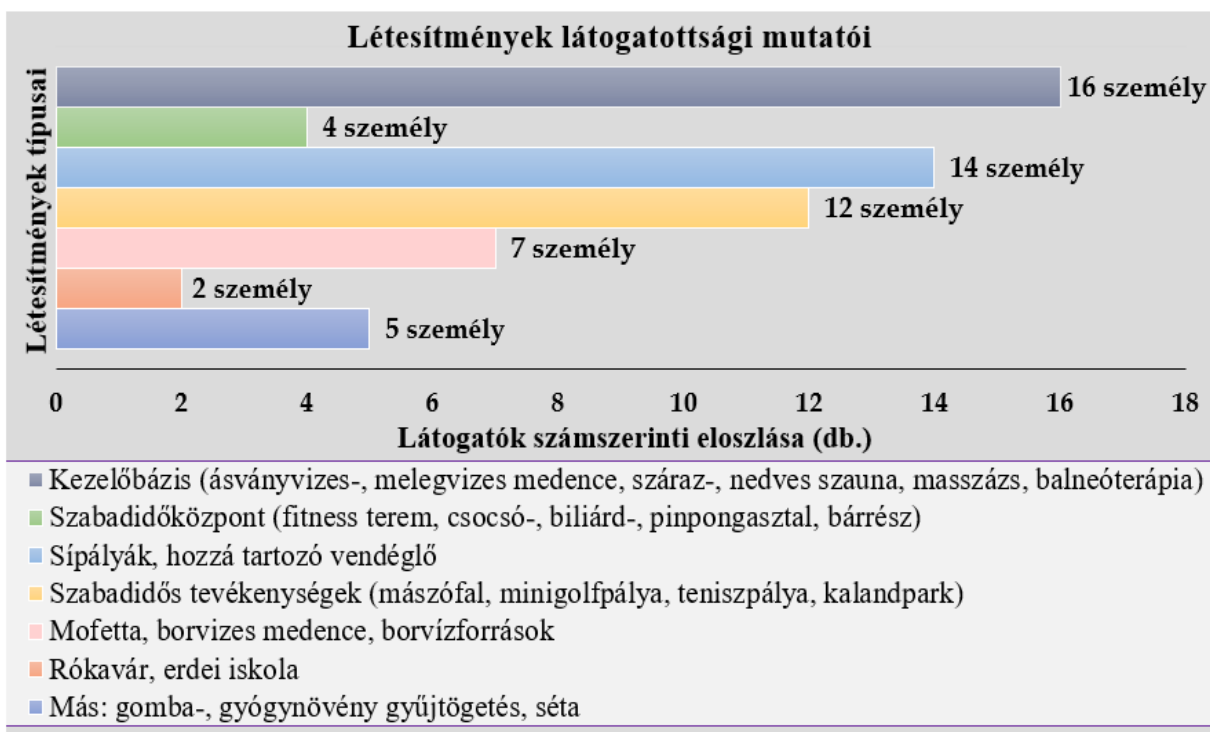
alkalommal látogatói az üdülőknek, ezért nagy valószínűséggel én is csak inkább a véletlennek köszönhettem azt, hogy ott összetalálkoztam velük (lásd 32 számú ábra). Itt saját véleményként csak annyit fűznék hozzá, hogy ők sajnos valóban már nem az a generáció akiket a természet érdekel jobban a virtuális világ helyett.

Viszont ezzel szemben ott van a 61 év fölötti többnyire nyugdíjas korosztály (lásd 30 számú ábra), akik viszont hetente rendszeres látogatói az térségnek (lásd 32 számú ábra), saját bevallásuk szerint többnyire kezelési célból, illetve a forrásokból származó borvízért jönnek ide (lásd 31 számú ábra), valamint, hogy ezzel kiszakadnak egy kicsit az unalmas hétköznapijaikból.

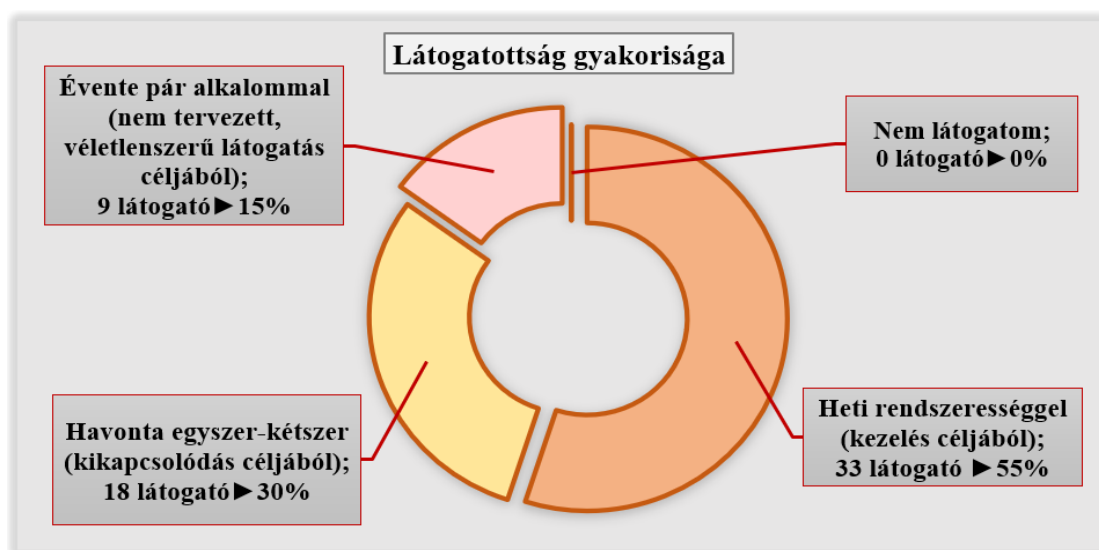
A másik három korosztályba sorolt személyek a 18-30, a 31-45 és a 46-60 év közötti generációt nagyrészt azonos arányban (lásd 30 számú ábra) érdekli a fürdő és annak sorsa. Ők az a korosztály akik többnyire barátokkal, családdal, gyerekektől jönnek és töltenek el egy kellemes délutánt, vagy akár egy egész napot is, megkoronázva mindezt egy a szabadban egyedül, vagy csoportosan üzhető szórakozási tevékenységgel (lásd 31 számú ábra). Ugyanakkor itt még annyi lenne a hozzáfűznivalóm, hogy az adott válaszaikból tisztán kivehető miszerint ők az aktív munkavégző generáció, ezért nem feltétlenül lehet őket heti rendszerességű látogatóknak hívni, inkább havonta látogató szereplőknek nevezném. (lásd 32 számú ábra).

30 számú ábra: **Megkérdezettek életkor szerinti megoszlása,**
forrás: saját szerkesztés, 2023

31 számú ábra: **Megkérdezettek által legszívesebben látogatott létesítmények, helyek,**
forrás: saját szerkesztés, 2023

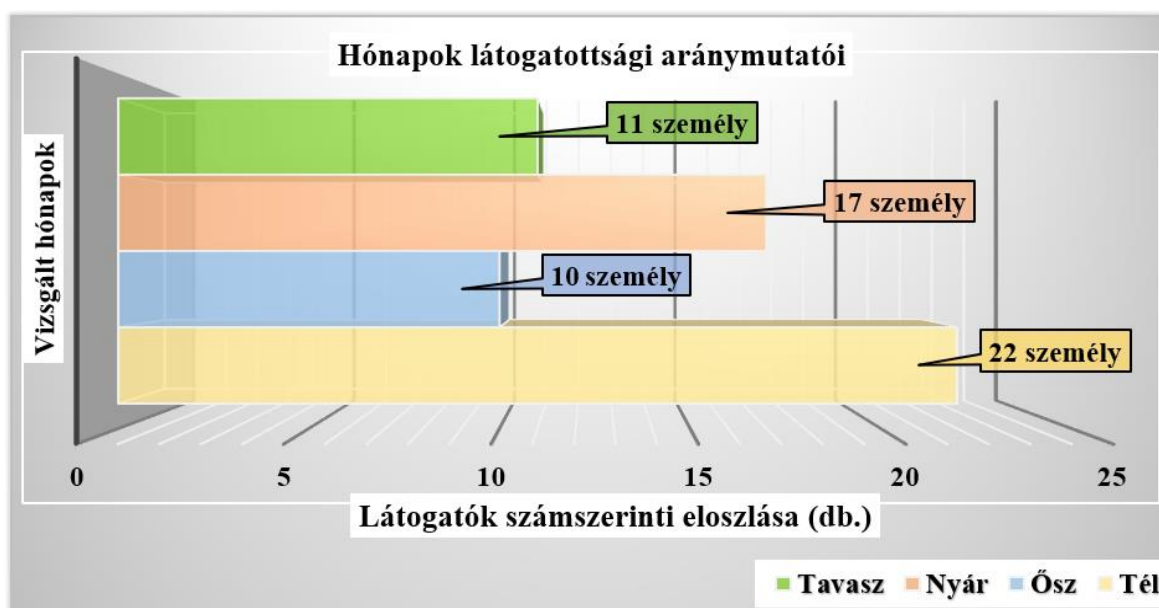

32 számú ábra: **Sugásfürdő látogatottságának gyakorisága**
a megkérdezettek válaszai alapján,
forrás: saját szerkesztés, 2023

Arra a kérdésemre, hogy Sepsiszentgyörgyi lakós-e, a megkérdezettek zöme, vagyis a 60 személyből 54 igennel felelt, ez 90%-os arányt mutat. Részletesebben elemezve, az 60 személyből 24 egyén vallotta azt, hogy itt is született, vagyis közel 41%-a a

megkérdezetteknek, ez többnyire a korosabb generációnál volt megfigyelhető, pontosabban a 61 évesnél idősebb személyeknél és a 46-60 év közöttiekénél, valamint az az 5% aki a 18 évnél fiatalabb korosztályhoz tartozik, egészen pontosan 3 egyén. Továbbá 17 személy az összmegkérdezettből a munkahelyére hivatkozva mondta, hogy nemrég költözött a városba. Ők inkább a 31-45 év közti aktív dolgozó generációból voltak, 28%-os arányban, valamint 13 személy szintén beköltözésre hivatkozva tanulmányainak végzése céljából vallotta, hogy ideiglenesen itt lakik, ők pedig a 18-30 év közti generációból voltak, 21%-os arányban, és mindössze 6 illető mondta, hogy csak átutazóként, turistaként van jelen a üdülőtelepen, ez értelemszerűen 10%-os arálynak megfelelő érték.

Érdekes volt a Sugásfürdő ismertségére vonatkozó kérdésekre kapott válaszok sokszínűsége, értem ezt arra, miszerint azt gondoltam volna, hogy kevesen ismerik a történetét, emlékeznek a régi fürdőre, tudják, hogy mitől olyan ma a térség, amilyen, de be kell vallanom kellemes csalódtam. A 60 megkérdezettből 47 személy, vagyis 78,33%-a az embereknek pontosan tudta, hogy a "Borvizek útja" projekt kapcsán megvalósult fejlesztéseknek köszönheti mai arculatát az üdülőtelep. Elmondásuk szerint a kezdetekkor sokat cikkeztek az újságokban az előkészületben lévő fejlesztésekről, illetve a közösségi médiában folyamatosan napra pontos tájékoztatást, aktualizált híreket lehetett találni ezzel kapcsolatosan.

33 számú ábra: Évszaki látogatások eloszlása a megkérdezettek válaszai alapján,
forrás: saját szerkesztés, 2023

A fentebbi ábra (*lásd 33 számú ábra*) hitelesen mutatja, hogy a megkérdezett 60 személy közül ki melyik hónapban látogatja szívesebben Sugásfürdőt, eszerint a legnépszerűbb hónapok a téli periódushoz tartoznak, értelemszerűen a síszezon miatt. Itt a összmegkérdezettek közül 22-en a téli évszakot jelölték válasznak, ami 36,67%-os aránynak felel meg. Második legnépszerűbbnek a nyári időszakot jelölték, indokolva ezt azzal, hogy rövidebb kikapcsolódásra az igazi nyaralás előtt érdemes ellátogatni az üdülőtelepre. Itt a 60 személyből 17 személy, vagyis 28,33%-a jelölte a nyári periódust. A tavaszi és őszi időszakokat szinte azonos létszámban jelölték válaszként, pontosabban a 60 alanyból 11 személy, vagyis 18,33% a tavaszt, 10 egyén, vagyis 16,67% az őszt jelölte meg mint kedvelt évszakot.

Arra, hogy ki mennyi időt és pénzt költ el egy-egy látogatás alkalmával nagyban eltérő válaszokat kaptam. Több esetben az 1-3 óra közötti idő volt jelölve, valamint a 150-300 lej közötti érték, 60 esetből 39 alkalommal, vagyis 65%-ban. Elemezve ezeket rájöttem, hogy ezen esetekben az egy-egy kezelésre szánt időt, valamint annak értékét adták meg válaszként. Ez betudható az idősebb, egészségügyi problémákkal küzdő generációnak, vagyis a 39 megkérdezettből 23 személy, ami 58,97%-os aránynak feleltethető meg. Valamint szintén ezen időintervallum és érték volt megadva több középkorú válaszadóm esetében, itt értelemszerűen a szabadidős tevékenységek voltak megjelölve időtöltési szándékként, vagyis a 39 személyből 16 egyénnél, ami 41,03%-os arányt mutat. A fennmaradt 21 egyén az összmekérdezett 60 személyig, ami kiadja a maradék 35%-ot, egyöntetűen a “változó” (programtól, időjárástól, baráti társaságtól) kategóriájú választ jelölte meg.

Egy igen fontos kérdés esetében adott válaszokra viszont én magam is nagyon kíváncsi voltam, mégpedig, hogy a koronavírus járvány, az azzal járó megszorítások, korlátozások hogyan érintették a megkérdezetteket.

Itt szintén meglepő válaszokat kaptam, és mint ahogy azt az előző, pénzügyi adatok elemzése során is látni lehetett, nem tapasztaltam akkora nagy visszaesést egyik létesítmény látogatottsága esetében sem, inkább picit ingadozónak mondanám (*lásd 1 számú táblázat, illetve 26 számú ábra kimutatásait*), indokolom ezt azzal, hogy a válaszadóim saját bevallásuk szerint betartották az előírt korlátozásokat, így téve eleget a higiéniai, a létszám, valamint az időkorlátozási feltételeknek ami arra enged rámutatni, hogy nem kellett bezárni egyik

létesítményt sem, csak az előírásoknak megfelelően, a szabályokat betartva kellett használni azokat.

A továbbfejlesztési kérdéssorozatra adott válaszok igen szegényesnek mondhatók, itt gondolok arra, hogy további létesítmény(ek) építése maga után vonna olyan nemkívánatos dolgokat, mint például fák kivágása, netalán nagyobb részek kiirtása, ami tönkre tenné azt a festői környezetet ami ma jellemzi Sugásfürdőt. Így inkább a már létező de magántulajdonban levő leromlott állapotú, elhanyagolt, küllemükben már-már zavaró tényezőként is értelmezhető, gócpontként kezelendő létesítmények tulajdonjogának a városi Önkormányzat általi megszerzését, azok felújítását, ezáltal új funkcióval történő ellátottságát fogalmazták meg mint továbbfejlesztési lehetőséget, így kapcsolván vissza azokat az üdülőttelep körforgásába. Ezzel egyértelműen további aktív és passzív pihenésre alkalmas terek alakulhatnának ki, melyek a látogatók számára új szolgáltatásokat nyújtanának. A 60 válaszadóból 41 személy fogalmazta meg ily módon válaszát ez 68,33%-os arány mutat.

Megjegyezném, hogy az erdőn átvezető 6,5 km. hosszú bicikliút megépítését kevesen ellenezték, 60 személyből 13 egyén, ez kicsivel több mint 20%-a a összmegkérdezett személyeknek. Ők arra hivatkoztak, hogy ezzel is beavatkozunk az erdő élővilágába, hisz egy nem oda illő, vélhetőleg forgalmas, biciklisek, szaladók, motorosok használta, aszfalt burkolatot viszünk a természet kellős közepébe.

Legutolsó kérdésem miszerint értékeljük egy 1-től 5-ig terjedő skálán az eddigi és a tervezett további fejlesztéseket, ennek értelmében az eltölthető minőségi idő, kikapcsolódás egyöntetűen 4-es értékelést kapott, 60 személyből 38 válaszadó esetében, ez 63,33%-os arány. A környezet szépsége, tisztasága hasonlóan alakult, itt 60 személyből 35 esetben adtak 4-es értékelést, ez 58,33%-os arányt mutat. A természeti kincsek és azok védelme sajnos a pontösszesítés során csak 3-as értékelést kapott, 60 válaszadóból 41 személy, vagyis 68,33%-a a megkérdezetteknek vélte helyénvalónak az értéket, indokolva ezt azzal, hogy itt nem a borvízforrások és azok környezetének kiépítettségét vették figyelembe, hanem az elhanyagolt kültéri kismedence tájképromboló hatását. A szolgáltatások sokszínűsége kicsit elmaradt ezen értékektől, itt a 60 válaszadóból 33 személy adott 3 értékelést, ami 55%-os arányt jelent. Az infrastruktúra kiépítettsége kicsit billentett a jobb pontérték fele, itt szintén a megkérdezett 60 egyénből 44 válaszadó szerint érdemel 4 értékelést, ami 73,33%-os arányt jelent.

3.4.3 Sugásfürdő “SWOT” elemzése

	Belső meghatározó	Külső meghatározó
Pozitívumok	<u>Erősségek “S,,:</u> • Festői környezet, • Háborítatlan természet, • Friss, tiszta levegő, • Ásványvizek (székelyesen borvizek), • Mofetta (régén Gözlő), • Sugás Spa szabadidőközpont (csocsó-, biliárd-, pinpong, fitness terem), • Kezelőközpont (ásványvizes és meleg vizes medencék, száraz és nedves szauna), • Extrém sportpályák: - kalandpark (kötélpálya), - mászófal, • Tenispálya, • Mini-golf pálya, • Két sípálya (kezdő, haladó), • Rókavár-erdei iskola, • Könnyű megközelíthetőség (aszfalt út, esővíz elvezető csatornával), • Rendszeres busz-, kisvonal járat, • Az üdülő bejáratánál új, okos parkolórendszer.	<u>Lehetőségek “O,,:</u> • Uniós pénzforrások további fejlesztésekre, • Állami finanszírozással megvalósítható további kisebb fejlesztések, • Nagyobb befektető, mely lendítene a kiszolgáló iparon – panzió, étterem, stb építésével, • Román törvénykezés esetleges módosítása apró és nagyvad-, illetve erdőgazdalkodásra vonatkozólag a fenntarthatóbb, élhetőbb környezetért.
Negatívumok	<u>Gyengeségek “W,,:</u> • Kiszámú bérelhető szálláshely magánszemélyektől, • Panziók, dézsás kulcsos-házak hiánya, • Vendéglő hiánya, • Állandó orvosi, egészségügyi ellátás hiánya, • Elhanyagolt kültéri borvizes kismedence, • Télen, síszezon alatt, kevés parkolóhely, • Kirándulók által hátrahagyott hulladék/szeméthalom, • Utak melletti megrongálódott védőkorlát, illetve annak hiánya, főleg kanyarokban, • Sepsiszentgyörgy lakossága sem feltétlenül tölti itt a szabadidejét.	<u>Veszélyek “T,,:</u> • Nehezen átlátható, kezelhetetlen bürokrácia, rendezetlen tulajdonjogviszonyok • Rohamosan növekvő infláció miatt dráguló szolgáltatások (víz, áram, fűtés), • Egyre kevesebb szomszédos megyéből idelátogató turista, • Időjárási viszontagságok: - esővíz által okozott kár az aszfaltburkolaton, - beszakadt aszfalttrészek az úton, - télen csúszós út, - leszakadt partrészek, minek földje rákerül az aszfaltra, • Veszélyes nagyragadozókra (medve) vonatkozó román törvénykezés.

34 számú ábra: *Sugásfürdő SWOT elemzése,*
forrás: saját szerkesztés, 2023

Mint ahogy az a SWOT analízisemből is kitűnik, a település legfőbb erősségének a festői környezetet, a friss, tiszta levegőt, az ásványvízforrásokat és a mofettát tartom. Ez a térség jellegzetessége, annak egyediségét adó tényezői. Mondhatni erre épült fel a régmúltban az üdülőtelep, illetve ez szolgált alapjául a közelmúltban a “Borvizek útja” turisztikai projektnek is, minek köszönhetően a üdülőtelep így módon kiépült. A további erősségként felsorolt objektumok már emberi beavatkozás hozadéka, mint a kezelőbázis, vagy a szabadterei létesítmények, mely csak emel az üdülő színvonalán.

A település legfőbb gyengeségei, amik a vállalkozók érdeklődése hiányában alakultak ki, azok a szálláshelyek hiánya, valamint vendéglők hiánya. Véleményem szerint ha a település egész évben széleskörű, változatos szórakozási, pihenési, kikapcsolódási lehetőséget tudna biztosítani a látogatók számára, úgy az üdülőtelepen működtetett néhány vendéglátó-ipari egység tudna profitot termelni az őket működtető vállalkozóknak.

Itt lépik be az egyik általam fentebb említett legfontosabb lehetőség, az uniós pénzek lehívása, mely pénzügyi segítséget nyújthatna az egyes vállalkozóknak vállalkozásuk elindításához esetleg fellendítéséhez. Ez a pénzforrási lehetőség az Önkormányzat számára is elérhető, ezáltal további fejlesztések kivitelezése is megvalósíthatóvá válna, pl. parkolók bővítése.

Amit Sugásfürdő fejlesztése szempontjából veszélynek tekintek az a megnövekedett medvepopuláció, mely a Romániában 2016 októberében elfogadott nagyragadozókat védő törvény hozadéka. Háziállatok ellen több medvetámadás is történt néhány kilométeres körzetben, de sajnos már sportoló embert is sebesített meg életveszélyesen a közelben. Ez miatt a kirándulók egy része teljesen felhagy a környékre látogatással, vagy csak téli időszakban keresi fel az üdülőtelepet amikor a medvék már elhúzódtak. Veszélynek tüntettem fel az időjárást de nem említettem meg a látogatottságot legjobban befolyásoló egyik tényezőt, a meleg teleket, melynek következtében a síszezon csak pár hétre rövidült.

4 Következtetések, javaslatok

Első hipotézisem, mely szerint a létesítmények az Önkormányzat szempontjából gazdaságos, profit termelő, önfenntartó objektumok megalapozott, mivel mint ahogy a pénzügyi adatok elemzése során kitűnik a Sugásfürdőn megtalálható létesítmények, illetve az ott igénybe vehető szolgáltatások között vannak olyanok, melyek egyértelműen kimagasló jövedelmi forrásnak tekinthetők az őket működtető intézmények számára. Ilyen például az utóbbi időben egyre nagyobb népszerűségnek örvendő kezelőbázis, hisz a létesítmény most már jóval több látogatót vonz, mint korábban *(lásd 1 számú táblázat, 26 számú ábra kimutatásai)*. Valamint szintén kimagasló jövedelmi forrásként számontartott az üdülőtelep térségére behajtó járművek után kifizetendő pénzösszeg is (utas létszámtól függetlenül 3 lej/jármű), bár ez nem nevezhető szolgáltatásnak, az illeték kifizetésének kötelezettségi jelzője jobban illik rá, ami a 2014-es éves összbefizetéshez képest, 2021-re szinte megduplázódott értéket mutat. *(lásd 1 számú táblázat, 26 számú ábra kimutatásai)*. A befizetett illeték nem vonja egyértelműen maga után azt a megállapítást, hogy a végleges úti cél valóban valamely létesítmény lenne az üdülőtelepen, de függetlenül ettől, mint biztos jövedelmi forrás abszolút ide tart. Az üdülő bejáratához felszerelt új, okos parkoló rendszer üzembe helyezését követően nincs már további információ a befizetésekről.

Ugyanakkor nemcsak a pozitívumokat fontos megemlíteni, hanem az sem egy elhanyagolható tény, hogy a kezdeti lendületes időszak ellenére sajnos a rekreációs és szabadidőközpont most már nem vonz akkora tömeget mint korábban amikor is még újdonságnak számított ez a létesítmény és a nyújtott szolgáltatásai *(lásd 1 számú táblázat, 26 számú ábra kimutatásai)*.

Ez a tény betudható annak is miszerint a látogatók zöme, ez esetben főleg a mai kor fiataljai vannak túlsúlyban, lassan megértették, hogy az üdülőtelepen tett látogatások célja nem az, hogy szintén a négy fal között töltsék el az értékes percekét, hanem, hogy inkább válasszák a szabad ég alatt, friss, tiszta levegőn található kikapcsolódásra, pihenésre, feltöltődésre kialakított tereket, pl. mászófal, kötélpálya, tenisz pálya, mini-golf pálya, stb. felkeresésével. Ennek értelmében logikusan végiggondolva már nem akkora negatív tényező, az hogy a zárt tér használatának rovására megy a különböző szabadtéri létesítmények használata, mert míg az egyik jövedelmi szintje valóban drasztikusan lecsökkent, addig a

kimutatásaimban tisztán látszik, hogy a többi létesítményé viszont szépen lassan növekedésnek indult maradva egy stabil szinten. *(lásd 1 számú táblázat, 26 számú ábra kimutatásai)*. Valamint szintén egy negatívum, hogy a projekt keretében felújított szabadtéri borvizes kismedence sajnos mára már ismét elhanyagoltta vált, bár a mofettával közösen az idősebb generáció előszeretettel látogatta, kihasználva gyógyító hatását.

Megjegyezném azt, hogy annak ellenére, miszerint nem rendelkezem pontos pénzügyi információkkal a sípályák látogatottságáért befizetett értékek terén, mégis szinte biztosra vehető az a tény, hogy még mindig ez a fajta szórakozási lehetőség vonzza a legtöbb látogatót és biztosítja a legnagyobb bevételi forrását az üdülőtelepnek. *(viszonyításként lásd 1 számú táblázat kimutatásai, 2014-2016-os periódus)*

A pénzügyi adatok elemzéséből végül is egyértelműen kivehető, hogy a Sugásfürdői létesítmények látogatottságáért, valamint az igénybe vett szolgáltatásokért befizetett értékek több mint elegendőnek bizonyulnak az üdülő fenntartási költségeinek fedezésére, hisz vannak rendszeres látogatói és igenis működik a többi hasonló céllal létrehozott létesítményekhez viszonyítva. Igaz, hogy vannak ingadozó befizetési értékek de mint ahogy azt a korábbi kimutatásaimon is látni lehet, az egy rekreációs és szabadidőközpont kivételével, valamint a kültéri borvizes medencétől eltekintve, mindegyik létesítmény a maga nemében évről-évre fokozatosan, illetve ugrásszerűen növekvő tendenciát mutat ami a látogatottságát illeti *(lásd 1 számú táblázat, 26 számú ábra kimutatásai)*.

Tehát véleményem szerint egyértelműen megállja a helyét az az állításom miszerint az Önkormányzat számára gazdaságossági szempontból fenntartható üdülőtelepről beszélünk.

A pénzügyi adatokból nyert eredményekre hagyatkozva én úgy gondolom, hogy gazdasági szempontból valóban jövedelmező az üdülőtelep, bőven kitermeli az alkalmazottak bérét és a minimálisnak tekinthető fenntartási összeget, melyek kiadási költségnek nevezhetők. Plusz költség nem terheli az Önkormányzatot, ugyanis a karbantartási, hulladékszállítási, kisebb építkezési munkálatokat az intézmény alárendelt egységei végzik, valamint szintén az Önkormányzat biztosítja saját erdejéből az éves szükséges tűzifa mennyiséget is.

Összességében önfenntartónak tekinthető az üdülőtelep, mely megérdemli a továbbiakban tervezett fejlesztések kivitelezését is, oly módon ami egyértelműen az üdülőtelep hasznára és nem a kárára válik. **Ezek alapján az első hipotézisemet igazoltam.**

A második hipotézisem, mely szerint a Sugásfürdői létesítmények, azok környezetének kiépítettsége a közösség számára változatos szórakozási, kikapcsolódási, pihenési és nem utolsó sorban gyógyulási lehetőséget kínál, bizonyítást nyert a saját vizsgálat kérdőívezéses módszer elemzése alapján, mivel a megkérdezett személyek mindenike egységesen válaszolta azt, hogy a Sugásfürdői létesítmények pozitív befolyással bírnak a szabadidős tevékenységüket, egészségügyi ellátásukat, valamint sportolási lehetőségüket tekintve, Sepsiszentgyörgy közvetlen közelében. Kijelenthető, hogy a közösség minden tagja kisebb-nagyobb mértékben jótékonyan részesül(t) ebből a befektetésből.

Ezt bizonyítják a pénzügyi adatok is. A kilenc év alatt az éves összbevételt elosztva a standard jegyárakkal kiderül, hogy a vizsgált időszakban, 2014-2022-es periódus, legalább 47.931 személy látogatta a létesítményeket és vette igénybe azok szolgáltatásait, illetve, hogy 90.533 személygépkocsi hajtott be az üdülőtelepre, továbbá a sípályákat 100.927 személy használta a 2014/2015, valamint a 2015/2016-os síszezon alatt. Ismételten megjegyezném, hogy a standard belépő, illetve bérleti díjak összegeit vettem figyelembe, ami általában a legmagasabb érték mindközül és nem a kedvezményes jegyek árát, úgymint diák-, nyugdíjas-, vagy csoportos befizetéseket. Viszonyításképpen Sepsiszentgyörgy városa megközelítőleg 60.000 lakosú.

Az általam megkérdezett 60 jelentkező közül többségében az idősebb korosztályt (61 év fölötti), illetve a középkorúak közül is azokat akik közelebb állnak a nyugdíjkorhatárhoz (a 46-60 év közöttiekből) lehet aktív látogatóként számon tartani ha Sugásfürdőről van szó (*lásd 30 számú ábra*). Mint ahogy az az ábrákból is kivehető sajnos nem annyira a fiatalabb generációt mind inkább a korosabb réteget vonzza, akik nagyobb mértékben a kezelőbázis, a mofetta, valamint a borvízforrásokért látogatják a települést (*lásd 31 számú ábra*). Bár vannak szórakozásra, kikapcsolódásra és pihenésre is alkalmas egyénileg, valamint csoportosan használható létesítmények, ezeket is inkább a 31-45 év közötti, vagy az a feletti korosztályú, családos generáció keresi, akik viszonylag nem túl sok időt töltenek el egy-egy az üdülőn tett látogatásuk alkalmával. Átlagosan 1-3 óra időintervallumról van szó.

Kicsit fordul a nézőpont ha az évszakok szerint elemezzük azt, hogy ki mikor látogatja Sugásfürdőt. Tisztán kivehető, hogy a nagytöbbség a téli időszakot jelölte meg, 60 kérdezettből 22 személy *(lásd 33 számú ábra)*, amit voltaképpen meg is értek, hisz itt bejön a síszezon. Ugyanakkor a kezelőbázis évszaktól függetlenül használható, amit valójában a legtöbben, mint leggyakrabban látogatott létesítményt meg is jelöltek *(lásd 31 számú ábra)*.

A "Borvizek útja" projektnek az volt a lényege, hogy a fürdőéletet, a kezelőbázist, balneoterápiát újjáélesszék, a borvíz forrásokat rendbe tegyék, a Sugásfürdői üdülőttelep infrastruktúráját kiépítsék ezzel is könnyítve a megközelíthetőségén, ezért azt gondolom, hogy ennek a kivitelezése a megfelelő képpen meg is történt, így minden egyes módosítás csak növelt az üdülőttelep értékén. Az csak plusz pont, hogy mindezen magvalósítások mellett még további objektumokat is létrehoztak, ezzel is fokozva az üdülő népszerűségén. Sajnos nem az Önkormányzat hibája, hogy ezen létesítmények nincsenek megfelelően kihasználva, bár tény, hogy egy kis jól célzott reklám a médiában hasznára válna a térségnek.

Összességében úgy gondolom, hogy a Sugásfürdői létesítmények rehabilitációja, környezetének korszerű kiépítettsége turisztikai szempontból nagyot lendített a térség látogatottsági mutatóján, mivel a helyi közösség számára változatos szórakozási, kikapcsolódási, aktív és passzív pihenési lehetőségeket kínál, valamint a felújított komplexumokban (kezelőbázis, mofetta) igénybe vehető kezelési szolgáltatásoknak abszolút jótékony egészségre gyakorolt hatása van, hisz egyre többen látogatják, mint ahogy az a pénzügyi adatok elemzéséből is kitűnik. Igaz a lehetőségek adottak mégis a kitöltött kérdőívekből arra a szomorú következtetésre jutottam, hogy a látogatók között mind kevesebb fiatal fordul meg. Erre megoldásként esetleg új, főleg fiatalokat megcélzó további extrém sportpályák (tiroli-, bobbpálya, görkorcsonya-, gördeszka-, bmxpálya), vadállatok megfigyelésére zárt lesek építése, vagy a hasonló különlegesebb elképzelések lehetnének, mert mind tudjuk a veszély vonzza az embert. **Ezek alapján a második hipotézisemet elfogadom.**

Harmadik hipotézisemet, mely szerint az üdülőttelepen működő helyi vállalkozások fejlődésére pozitívan hat az új üdülőttelep és környezete, sajnos nem áll módomban egyértelműen sem megerősíteni, sem megcáfolni, de a beszélgetések alkalmával annyit sikerült megtudnom tőlük, hogy bizony ők nem annyira tapasztalnak pozitív változást a projekt megvalósítását követően. Hiába a felújítások és a barátságosabb környezet, nem lett

több vendégük. Ez betudható annak is, hogy a 8 km. hosszú út már nem nevezhető nagy távolságnak, így az látogatók inkább választják a pár percre levő városi szállások kényelmét.

Mint megtudtam Sugásfürdőn három nagyobb magántulajdonban levő vendéglő funkcionál(t) szezonálisan (a szezonalitást akár egy újabb negatív oknak is mondhatjuk) de ebből nemrég az egyiket az Önkormányzat megvásárolta és ezt átalakítva hozták létre, a Vadon Egyesülettel közösen a Rókavár erdei iskolát.

Javaslatok

Összegezve az eddigieket a következő, pontokba szedett javaslatokat tenném a tovább, illetve az újabb fejlesztések terén, melyek még inkább növelhetnének a település népszerűségi mutatóján.

A javaslatokat aszerint próbáltam összegezni, hogy azok egyszerűen megvalósítható, valóban kivitelezhető, értelmes, hasznos dolog legyen és szolgálja a látogatók érdekeit és amelyekre személy szerint én is vevő lennék:

- Tanösvények szervezése, ezáltal megismertetve a látogatót a környéken megtalálható védett növényfajtákkal (agárkosbor, boldogasszony papucska, stb.),
- Gombásztanfolyam szervezése, a kora tavasztól egész késő őszig folyamatosan gyűjthető ízletes gombák megismerésére,
- Csoportos túrázások szervezése, gombagyűjtési, gyógynövény gyűjtési céllal,
- Különböző iskolai korosztályoknak szervezett többnapos táborok, cserkész táborok
- Téli szezonban lovas szános, kutyaszános kirándulások szervezése,
- Zárt lesek építése védett, vagy fokozottan védett madarak (pl. békászó sas, darázsölyv, kígyászölyv, stb.), nagyragadozók (pl. medve, farkas, hiúz) megfigyelésére,
- Az erdőben található további édes-, illetve borvízforrások rendbetétele,
- Kültéri kismedence újbóli funkcióba helyezése,
- Az üdülő létesítményeinek/szolgáltatásainak az országos médiában való promoválása,
- Helyszínként szolgálhatna különböző munkahelyi csapatépítésre szervezett kurzusoknak,
- Szabadidő és rekreációs központ bowling pályával történő bővítése,

- Szabadidő és rekreációs központban mozi terem kialakítása különböző ismeretterjesztő filmek vetítésére,
- Extrém sportpályák bővítése, tirol csúszó pálya, bob pálya, gördeszka-, görkorcsolya-, illetve bmx pályák építésével,
- Nyílt napok szervezése, megismertetve a látogatóval Sugásfürdő történetét, borvizeit,
- Vadhúsból készült ínycségek ismertetésére szervezett kisebb ünnepségek (vadászegyesülettel együttműködve),
- Kutyasáhn húzó versenyek szervezése.

4.1 Saját vélemény kifejtése

Figyelembe véve az eddig kifejtett fejlesztéseket, illetve a kezelő és szabadidőközpont valamint térségének további fellendítésére tervezett megvalósításokat az alábbiakban saját véleményként, összegezve mindazt ami az én szemszögemből pozitív, illetve negatív hozadéka az egyes tervezett beruházásoknak, a következőket fogalmazom meg:

- A Borvizek útja projektet: mindenképp hatalmas pozitív változásként értékelem a település szempontjából. A projekt kivitelezésének köszönhetően az üdülőtelep teljesen új, vonzó külsőt tudhat a magáénak. A régi elhanyagolt épületeket felújították, átépítették így alapozván meg számukra az új rendeltetésüket, azonfelül a nagyobb befogadó-képesség érdekében térrendezést is eszközöltek, amivel számos parkolóhelyet, valamint egy buszmegállót is sikerült létrehozni, illetve sok más szórakozásra, kikapcsolódásra lehetőséget nyújtó szabadidős objektum építését is sikerült kivitelezni, úgymint, tenisz-, mini-golf-, kötélpályák, meg egy mászófalat is. Ugyancsak felújították, kiépítették több borvízforrás környékét, így téve alkalmassá az egyszerűbb, könnyebb elérhetőségüket, továbbá a szabadtéri kismedencét is korszerűsítették, de sajnos ez ma már nem funkcionál. Valamint az oda vezető megrongálódott 8 km. hosszú útszakaszt kiszélesítették, újra alapozták, esővíz elvezető csatornákkal látták el, illetve teljesen új aszfalt burkolatot kapott, ezáltal könnyítve a település megközelíthetőségének tényén, ráadásul helyenként piknikezésre is alkalmas pihenőket hoztak létre. Összességében véve teljesen alkalmassá tették a települést arra, hogy bárki eltölthessen egy kis minőségi időt rendezett, civilizált környezetben, nem messze a várostól.

- A tervezett kerékpárutat: hasznosnak gondolom, de a megvalósítása még a kezdeti fázisnál sem tart. Előnye elsősorban az lenne, hogy aki Sugásfürdőre szeretne eljutni az kényelmesen és biztonságosan tehesse meg ezt az utat anélkül, hogy még az autós forgalomra is figyelnie kelljen. Ha pedig azt vesszük, hogy az aszfaltúton megtett 8 km.-es útszakaszt egy az erdőn átvezető 6,5 km.-es útszakasszal váltanák ki, ezáltal elsősorban a megtett távolság rövidülne, másodszor pedig az út forgalma szabadulna fel a kerékpárosoktól, illetve a szaladóktól, hisz ők is ezt az útvonalat preferálnák. Összességében festői környezetben kikapcsolódási, sportolási lehetőséget teremt.
- A Vidámpark/kalandpark létesítése: negatívnak gondolom, hisz ahogy már fent is említettem amellet, hogy több hektárnyi védett terület biodiverzitását veszélyezteti egy oda nem illő épületkomplexumot teremtve, a városnak egy kedvenc kirándulóhelyét és megszüntetné. Gazdasági szempontból sem gondolom, hogy nagy hasznot hozó beruházás lenne, mivel a város lakossága nem biztosítana elég vásárlóerőt. A szomszédos Brassó lakossága (közel 640.000 lakosa van) pedig nagy valószínűséggel a tőszomszédjában levő Rozsnyó-i dinóparkot, illetve a Rakodó-negyedi kalandparkot részesítené előnyben, amely számukra közelebb van és ismertebb is. Továbbá ha vesszük azt, hogy körülbelül fél úton lenne Sugásfürdő fele nem kizárható az az egyszerű megállapítás sem miszerint elszívna az üdülőtelep látogatóit, ugyanakkor az oda vezető út nagymértékű terhelésnek lenne kitéve, amire nem készültek előre fel az út tervezések.
- A Vadaspark/állatkert létesítése: van pozitív hozadéka is, hisz inkább egy vadaspark ahol a környéken élő állatokat lehetne testközelből megfigyelni, mint egy vidámpark amely személyes véleményem szerint nem illik abba a környezetbe. Természetbe illő kép de nem elhanyagolható tény, hogy egy viszonylag kis elkerített területre zárnának be, olyan állatfajokat amik egyébként a természetben háborítatlanul élnek egymás mellett. A környezetre gyakorolt hatásuk a bezártságból fakadóan (taposás, rágás, legelés) karosítaná az élőhelyet mivel a városon átfolyó patakpartra tervezték telepíteni, esőzések útján az ürülék a vízkörforgásba bekerülve a várost fertőznék (pl. afrikai sertés pestis, madárinfluenza). A tervezett vadasparktól körülbelül 500 m.-re

található három édesvízi forrás, melyek vizét a városlakók egy része előszeretettel fogyasztja. Itt szintén tennék egy összehasonlítást Brassó városával, ahol fajta gazdag állatkert (több mint 100 faj), hüllőház, madárház, majomház található, ezért az itteni néhány faj nem nevezhető turistalátványosságnak, legfőképpen azért mert ezen fajok nagy részét egy hajnali vagy esti séta alkalmából is nyugodtan megfigyelhetjük.

- A “LEADER” vidékfejlesztési pályázat: keretein belül megvalósult erdőgazdálkodási, -megőrzési, -védelmi projekt megvalósítását nagyon is hasznosnak gondolom. Remek dolognak tartom, hogy a pályázatban szereplő terület tehát természetvédelmi, környezetvédelmi haszon mellett a pár kilométerre fekvő Sepsiszentgyörgy lakói számára természet/madár megfigyelési, túrázási, kikapcsolódási lehetőséget biztosít, mivel gyakorlatilag a terület a város szélétől mintegy 9 km.-re levő üdülőtelepig terjed. A program következtében a csendzónán kívüli erdőkben a fakitermelés is csak az 5 év alatt egyszer történik minden parcellában, tehát sokkal csendesebb, alkalmasabb a sétálásra, kikapcsolódásra. Összességében az mellett, hogy az erdőt szakszerűen, értelmesen gondozva de mégis békén hagyva, jövedelmező forrásként kezelik anélkül, hogy annak kiirtására kerülne a sor.

5 Összefoglalás

Dolgozatomban szerettem volna rávilágítani a Székelyföldön megtalálható természeti, elsősorban altalaj kincsek közül is a legértékesebbnek tartottra, azaz az ásványvizek vagy helyi szóhasználat szerint, székelyesen csak borvizek sokszínűségére és fontosságára. Különböző ásványi- és kémiai anyagtartalmuknak köszönhetően számos jótékony hatást fejtenek ki, ezen tulajdonságokat a felszín alatt megtett útjuk és az ott lezajlott oldási folyamatok, valamint a gázfeltörés helyén lévő közetrétegek ásványi összetétele határozza meg. Gyógyhatásuk miatt már a régi időktől kezdve ismerték és használták, leginkább szív- és érrendszeri, mozgásszervi, emésztőrendszeri és idegrendszeri panaszok kezelésére. Hasznosítását tekintve egyfelől a fürdők és a fürdőélet, amik Erdélyben és Székelyföldön a 19. században virágoztak fel, másfelől pedig mint frissítő italkénti fogyasztása és a gyógyszeripari termékek alapanyagakénti felhasználása volt.

Fontosnak gondoltam megemlíteni egy másik szintén értékes altalaji kincset az úgynevezett "mofettát", mely a földből feltörő nagy mennyiségű széndioxidot, mint a gázkiömlések egy másik sajátos formáját jelöli. Megnevezése a latin "mephitis" szóból ered, jelentése "bűzös kipárolgás". Székelyföld turisztikai vonzereje lehetne, hiszen az országban egyedül csak itt találhatók meg. Csakúgy mint a borvíz fogyasztásnak, a mofettázásnak is nagy múltja van, hiszen a mofetták is gyógyászati célokat szolgálnak, kúraszerűen alkalmazva főleg szív- és érrendszeri, valamint mozgásszervi betegségek gyógyítására, illetve megelőzésére alkalmasak.

A székelyföldi borvíznek nemcsak gyógyhatása de turisztikai jelentősége is van, ennek népszerűsítése érdekében a 2007-2013-as időszak között hét alkalommal szervezték meg az úgynevezett "*Aquariust*", vagyis a borvíz ünnepét. Ezen rendezvények sikerességén felbuzdulva Hargita és Kovászna megye közös összefogásként indította el a "*Borvizek útja*,, turisztikai programot.

A projekt olyan idegenforgalmi beruházást takar, melynek lényege és célja, hogy a borvíz (ásványvíz) turistacsalogató erejét kihasználva egy olyan nagyszabású, vissza nem térítendő Uniós forrásokból, több millió euróval támogatott turisztikai terv megvalósítása, minek fő célkitűzése az ezen megyékből (Hargita és Kovászna megye) résztvevő összesen 14 székelyföldi, túlnyomórészt gazdasági szempontból hátrányos helyzetű települések esetében a

megfelelő önrész kifizetése mellett, azok turisztikai infrastruktúrájának rehabilitációja és fejlesztése, a balneo-turizmus fellendítése, amelyben kiemelt fontosságot kap a helyi ásványvízlelőhelyek, gyógyfürdők ésszerű kiaknázása és környékének rendezése, újraélesztése, mindezt ötvözve a mai korszerű elvárásokkal.

Dolgozatom témája így értelemszerűen a szülővárosomhoz, Sepsiszentgyörgyhez tartozó Sugásfürdői üdülőtelepen, valamint annak közvetlen környezetében a *”Borvizek útja”* turisztikai projekt következtében végbement rehabilitációs és fejlesztési megvalósítások bemutatása. Kutatási céljaim egyrészt a Sepsiszentgyörgy városi Önkormányzat, mint projekt ötletgazda is, adminisztrálásában levő, az intézmény, illetve annak egyik alárendelt egysége által működtetett Sugásfürdői létesítmények, úgymint a Sugás Spa rekreációs és szabadidő-központ, a kezelőközpont, valamint a szabadtéri objektumok (minigolf-, tenisz-, kötélpálya, mászófal) gazdaságosságának vizsgálatára, másrészt a közösség számára mint szórakozási, kikapcsolódási, aktív és passzív pihenési lehetőséget kínáló, valamint az igénybe vehető kezelési szolgáltatások egészségre gyakorolt jótékony hatásának a vizsgálatára terjedtek ki.

A piackutató/gazdaságossági vizsgálatomhoz az Önkormányzat nyilvántartásából lekért utolsó 9 évre (2014-2022) kiterjedő pénzügyi kimutatást vettem alapul, ezen adatok feldolgozását követően készítettem összehasonlító táblázatokat, illetve ábrákat. A kapott eredményeket elemezve egyértelműen helytálló az a kijelentésem miszerint a működtető intézményeknek messze megérte a Sugásfürdői üdülőtelepre, annak környezetébe fektetett energia és pénz, számukra bőven jövedelmező forrásnak tekinthetők ezen objektumok további fenntartása, hiszen a felújított és új szerepkörökkel felruházott létesítmények gazdaságosak, kitermelik az önnfenntartáshoz szükséges költségeket.

A lakosság véleményét, valamint az üdülőteleppel való elégedettségét pedig a kérdőíves megkérdezéssel szerettem volna kutatni. A válaszadóim nagytöbbsége rendszeres látogatója az üdülőtelepnek és egyöntetű válaszaik alapján elmondható, hogy a Sugásfürdői létesítmények pozitív befolyással bírnak a szabadidős tevékenységükre, egészségügyi ellátásukat, valamint sportolási lehetőségüket nézve.

Mivel a témában nem találtam szakirodalmi adatokat, a kérdőíves módszerrel kapott válaszokat hasonlítottam össze a pénzügyi adatokkal. Meglátásom szerint a pénzügyi adatok hűen tükrözik az egyes létesítmények anyagi forgalmát.

Irodalomjegyzék

Folyóirat:

Mirk László (2009): A székelyföldi borvízforrások vizeinek és neveinek sokfélesége. Honismeret, 37. évf. 5. sz. 2009, 96-100 old.

Kis Boglárka – Szász Árpád – Pál Zoltán (2007): Ásványvíz-definíciók és besorolások fejlődése, A TDS-alapú jelenlegi besorolás problémái egy, észak-erdővidéki vizsgálat tükrében, Acta Siculica 2007, 37-47 old.

Könyv:

Cserey Z. – József Á. (2020): Sepsiszentgyörgy képes története. Csíkszereda, Gutenberg Kiadó, 673-692 old.

Antal Árpád-András (2020): Sepsiszentgyörgy A Mi Városunk, Sepsiszentgyörgy Polgármesteri Hivatala, Ipress Center Europe Zrt.

Internetes források:

http 1. - Szeretem Erdélyt, avagy Székelyföld kincsei, 2018. szeptember 23
Elérhető: <https://kalandlista.eu/szeretem-erdelyt-avagy-szekelyfold-kincsei/>
Letöltés ideje: 2022.01.01,

http 2. - A Szent Anna-tó, A Mohos tőzegláp, 201
Elérhető: <https://mohos.ro/>
Letöltés ideje: 2022.01.16,

http 3. - Szováta - Medve-tó - Erdély Hét csodája
Elérhető: <https://erdely7csodaja.ro/csoda/szovata-medve-to>
Letöltés ideje: 2022.01.16,

http 4. - Gyilkos-tó és Békás-szoros - Erdély Hét csodája
Elérhető: <https://erdely7csodaja.ro/csoda/gyilkos-to>
Letöltés ideje: 2022.01.16,

http 5. - Románia - Erdély - Békási Szoros - Neamt megye
Elérhető: https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/bekasi_szoros-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-bekasi_szoros.html
Letöltés ideje: 2022.01.02,

http 6. - Rétyi nyír / TERMÉSZETI LÁTVÁNYOSSÁGOK,
Elérhető: https://visitcovasna.com/hu/places/retyi-nyir-6j_jrwmwjyrd1a
Letöltés ideje: 2022.01.02,

- http 7.* - A Madarasi-Hargita, a székelyek Szent Hegye (1801 m)
Elérhető: <https://m.erdelyivendeghazak.ro/hu/prg/5/4/madarasi-hargita>
Letöltés ideje: 2022.01.17,
- http 8.* - Almási barlang | Székelyföld kincse
Elérhető: <https://almasibarlang.wordpress.com/>
Letöltés ideje: 2022.01.02,
- http 9.* - Románia - Erdély - Parajdi sóbánya - Hargita megye
Elérhető: https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/parajdi_sobanya-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-parajdi_sobanya.html
Letöltés ideje: 2022.01.02,
- http 10.* - Románia - Erdély - Tordai sóbánya - Kolozs megye
Elérhető: https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/tordai_sobanya-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-tordai_sobanya.html
Letöltés ideje: 2022.01.17,
- http 11.* - Románia - Erdély - Tordai hasadék - Kolozs megye
Elérhető: https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/tordai_hasadek-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-tordai_hasadek.html
Letöltés ideje: 2022.01.17,
- http 12.* - Tărmul apelor minerale - Cikkek - Visit Covasna
Elérhető: <https://visitcovasna.com/ro/places/haromszek-a-borvignagyhatalom-2pcjfwyorej-g>
Letöltés ideje: 2022.01.03,
- http 13.* - Székelyföld kincsei: a borvizek és mofetták
Elérhető: <https://www.haon.hu/helyi-eletstilus/2019/08/szekelyfold-kincsei-a-borvizek-es-mofettak>
Letöltés ideje: 2022.01.01,
- http 14.* - Sugásfürdő - Térj haza, vándor!
Elérhető: <https://www.terjhazavandor.ro/sugasfurdo/>
Letöltés ideje: 2022.01.04,
- http 15.* - Sugásfürdő, Sepsiszentgyörgy kincset érő üdülõtelepe
Elérhető: <https://www.erdely.ma/sugasfurdo-sepsiszentgyorgy-kincset-ero-udulotelepe>
Letöltés ideje: 2022.01.04,

http 16. - A borvizek útja – 1-es csoport

Elérhető: <https://www.kvmt.ro/hu/a-borvizek-utja-1-es-csoport.html>

Letöltés ideje: 2022.01.03,

http 17. - Sínre tették a Borvizek útját - Kovászna Megye Tanácsa

Elérhető: <https://www.kvmt.ro/hu/sinre-tettek-a-borvizek-utjat.html>

Letöltés ideje: 2022.01.18,

http 18. - Székelyföldi borvizek és mofetták

Elérhető: <https://termalfurdok.com/szekelyfoldi-borvizek-es-mofettak/>

Letöltés ideje: 2022.01.01,

http 19. - Ghidul solicitantului – M.A.D.R., (azaz magyar fordításban – Igénylési útmutató)

Elérhető: <https://www.madr.ro/proiecte-de-acte-normative/6594-ghid-m15-2021.html>

Letöltés ideje: 2022.04.22,

http 20. - Indulhat a Borvizek útja projekt - Transindex

Elérhető: <https://itthon.transindex.ro/?hir=19370>

Letöltés ideje: 2022.01.18,

http 21. - Sugásfürdő, a szabadidőközpont

Elérhető: <https://www.tusnadfurdo.ro/sugasfurdo/>

Letöltés ideje: 2022.12.01,

Újságcikk:

Elérhető: 3szék független napilap:

Demeter V. K. (2019): Merre, hogyan a borvíz útján?:

<https://www.3szek.ro/load/cikk/124673/merre-hogyan-a-borviz-utjan>

Elérhető: Székely Hírmondó:

Bús I. (2019): Másfél év alatt kész lehet: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/masfel-ev-alatt-kesz-lehet/>

Bús I., (2019): Kalandpark épül Sugásban: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/kalandpark-epul-sugasban/>

Bodor T. (2019): Kell-e nekünk turista?: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/kell-e-nekunk-turista/>

Bodor T. (2021): Igen a vadasparkra: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/igen-a-vadasparkra/>

Czimbalmos Cs. (2021): Vadasparkot hoznának létre Sugásfürdőn:

<https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/allatkertet-hoznanak-letre-sugasfurdon/>

Online hírportál:

Kovács Zs. (2019): Sepsiszentgyörgyi vita egy beruházásról: kalandpark vagy kirándulóhely?: <https://maszol.ro/gazdasag/117184-sepsiszentgyorgyi-vita-egy-beruhazasrol-kalandpark-vagy-kirandulohely>

Kovács Zs. (2019): Egyedülálló vidámpark-komplexum épülhet Sepsiszentgyörgyön: <https://maszol.ro/belfold/114595-egyedulallo-vidampark-komplexum-epulhet-sepsiszentgyorgyon>

Darvas B. (2019): Sepsiszentgyörgy: helyi fejlesztési program ürügyén magán-kalandparkot építenének: <https://atlatszo.ro/kornyezet/sepsiszentgyorgy-helyi-fejlesztési-program-urugyen-magan-kalandparkot-epitenenek/>

Vass L. (2007): Borvizek útja Székelyföldön – ORIGÓ: <https://www.origo.hu/utazas/20070903-borvizek-utja-szekelyfoldon.html>

Bíró B. (2014) Megújult Sugásfürdő: <https://szekelyhon.ro/aktualis/haromszek/megujult-sugasfurdo#>

Sepsiszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal online felülete: <https://www.sfantugheorgheinfo.ro/>

Normatív határozatok: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának elfogadásáról szóló 207/2016 számú határozata, és ennek melléklete,

<https://www.sfantugheorgheinfo.ro/hotarari-normative/hotarari-c-3647>

https://www.sfantugheorgheinfo.ro/edit_file/uploads/files/hotarari/2016/anexa%20aug_18.pdf

Normatív határozatok: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégiájának jóváhagyásáról szóló 356/2017 számú határozata, és ennek melléklete,

<https://www.sfantugheorgheinfo.ro/hotarari/hotarari-c-4202>

https://www.sfantugheorgheinfo.ro/edit_file/uploads/files/hotarari/2017/hcl%20356%20anexa.pdf (http 22.)

Normatív határozatok: Sepsiszentgyörgy Muncípium Integrált Városfejlesztési Stratégia módosításának és kiegészítésének jóváhagyásáról szóló 260/2020 számú határozata, és ennek mellékletei,

<https://www.sfantugheorgheinfo.ro/hotarari-normative/hotarari-c-5508#>

https://www.sfantugheorgheinfo.ro/edit_file/uploads/files/hotarari/2020/Anexa%201%20la%20HCL%20260.pdf

https://www.sfantugheorgheinfo.ro/edit_file/uploads/files/hotarari/2020/Anexa%202%20la%20HCL%20260.pdf (http 23.)

Felhasznált ábrák (képek) internetes forrásai:

http 22. - 1 sz. ábra: <https://www.i-tour.ro/alege-sugas-bai-destinatia-potrivita-in-orice-anotimp/>

http 23. - 2 sz. ábra: <https://gyergyóalfalu.ro/vendeg/szent-anna-to>

- http 24. – 3 sz. ábra: https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/mohos_tozeglap-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-mohos_tozeglap.html
- http 25. – 4 sz. ábra: <https://maszol.ro/belfold/Varjak-a-furdozokat-megnyitotta-kapuit-a-szovatai-Medve-to>
- http 26. – 5 sz. ábra: <https://www.startlap.hu/utazas/eltunhet-gyilkos-to-romania-szekelyfold/>
<https://www.wineamore.hu/hu/borturak/kulfoldi-turak/kirandulas-erdely-sziveben-szekelyfoldon.html>
- http 27. – 6 sz. ábra: <https://termalfurdok.com/bekas-szoros/>
<https://www.erdekesvilag.hu/bekas-szoros-es-gyilkos-to-erdelyben/>
- http 28. – 7 sz. ábra: <https://www.maslatoszog.info/cikkek/34-retyi-nyir-december-30>
<https://www.borvizek.hu/property/retyi-nyir-termeszetvedelmi-teruelet.html>
- http 29. – 8 sz. ábra: <https://www.zetavarpanzio.ro/madarasi-hargita-tura>,
<https://www.powderguide.com/magazin/tourenresorts/artikel/der-oestliche-alpenrand-der-balkan-der-alpen.html>
- http 30. – 9 sz. ábra: <https://szekelyhon.ro/aktualis/tobb-kirandulo-tobb-szemet-n-szigoritjak-a-vargyas-szoros-latogatasanak-szabalyait>
- http 31. – 10 sz. ábra:
https://www.google.com/search?q=Alm%C3%A1si+barlang&rlz=1C1EJFA_enRO741RO742&sxsrf=AJOqlzXCTvSauPMicqnGSDkUF4nB-O2S_g:1674653109893&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKEwiLvPL96OL8AhUBhv0HHSHHDEkQ_AUoAnoECAEQBA&biw=1745&bih=881&dpr=1.1#imgsrc=t3SSKCIEXBRaTM
- http 32. – 11 sz. ábra:
<https://www.marosvasarhelyiradio.ro/hirek/sztrajkba-leptek-ma-a-parajdi-sobanya-dolgozoi/>
https://www.szekelyfoldiinfo.ro/Menu/parajdi_sobanya-prezentacio_kepekben-turisztikai_attrakciok-szallas-helyek-terkep-a_kornyek_turisztikai_latvanyossagai-szallasai-parajdi_sobanya.html
- http 33. – 12 sz. ábra: <https://www.salinaturda.eu/hu/locatie/a-terezia-tarna/>
<https://www.lynxtravels.com/hu/package/kolozsvar-torda-tordai-hasadek-torocko-nagyenyed-gyulafehervar/>
- http 34. – 13 sz. ábra: <https://www.salinaturda.eu/hu/locatie/a-tordai-szoros/>
- http 35. – 14 sz. ábra: <https://medveles.hu/a-regiorol/tusnadfurdo/>
- http 36. – 15 sz. ábra: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/intelligensebben-parkolni/>
- http 37. – 16 sz. ábra: <https://primariamalnas.ro/index.php/hu/fooldal/bemutakozas>

http 38. – 17 sz. ábra: <https://statiuneaborsec.ro/hu/Bemutato-17>

http 39. – 18 sz. ábra: <https://www.erdely.ma/sugasfurdo-sepsiszentgyorgy-kincset-eroudulelepe>

http 40. – 19 sz. ábra: <https://visittusnad.ro/ro/Mofeta-Baile-Tusnad/Mofeta-u27473.html>

http 41. – 20 sz. ábra: <https://www.borsecinfo.ro/hu/furdok>

http 42. – 21 sz. ábra:

<https://www.3szek.ro/load/cikk/150836/maroknyi-orom-a-gorgo-hegy-alatt-meselo-helyeink>

<http://sepsiszentgyorgyblog.blogspot.com/2017/06/>,

<https://www.sepsiszentgyorgyinfo.ro/sugasfurdoi-sportletesitmenyek>

<http://sepsiszentgyorgyblog.blogspot.com/2017/06/sugasfurdo.html>

<https://www.i-tour.ro/alege-sugas-bai-destinatia-potrivita-in-orice-anotimp/>

<https://archivum.penzcsinalok.ro/hir/20140902-veghajraban-a-sugasfurdoi-beruhazasok-a-minigolf-palya-mar-mukodik>

http 43. – 23 sz. ábra:

<https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/kell-e-nekunk-turista/>

<https://maszol.ro/belfold/114595-egyedulallo-vidampark-komplexum-epulhet-sepsiszentgyorgyon>

<https://maszol.ro/gazdasag/117184-sepsiszentgyorgyi-vita-egy-beruhazasrol-kalandpark-vagy-kirandulohely>

http 44. – 24 sz. ábra: <https://atlatszo.ro/kornyezet/sepsiszentgyorgy-helyi-fejlesztési-program-urugyen-magan-kalandparkot-epitenenek/>

http 45. – 25 sz. ábra: <https://www.hirmondo.ro/kovaszna-megye/allatkertet-hoznanak-letre-sugasfurdon/>,
<https://www.radiogaga.ro/2021/06/27/sportolora-tamadt-a-medve-sugasfurdon/>

Ábrák forrásai:

22 sz., 26 sz., 27 sz., 28 sz., 29 sz., 30 sz., 31 sz., 32 sz., 33 sz. ábrák: saját szerkesztésűek

Táblázatok forrásai:

1 sz., 2 sz., 3 sz. táblázatok: saját szerkesztésűek

Mellékletek forrásai:

2 számú melléklet forrása:

https://www.sfantugheorgheinfo.ro/edit_file/uploads/files/hotarari/2017/hcl%20356%20anexa.pdf

1 sz., 4 sz., 5 sz. mellékletek: saját szerkesztésűek

3 sz. melléklet: Sepsiszentgyörgyi Önkormányzat levéltárából

Mellékletek

1 Számú melléklet:

Sepsiszentgyörgy –
Sugásfürdő ►

A kezelő központ új arculata

A "Borvizek útja,,
projekt alapján épült beltéri
medence

Az új szabadidőközpont

A felújított Erzsébet borvízforrás

Barót város ►

A felújított medence

Az új öltöző épülete

Bereck község -
Martonos falu ►

Martonosi borvízfürdő

Bodok község -
Oltszem falu ►

Oltszemi egészség háza

A "Borvizek útja,, projekt
alapján épült beltéri medence

Bölön község ►

Bölöni egészség háza

A "Borvizek útja,, projekt alapján épült beltéri medence

Előpatak község ►

Előpataki egészség háza

A "Borvizek útja,, projekt alapján épült beltéri medence

Málnás község -
Málnásfürdő falu ►

Málnásfürdői egészség háza

A "Borvizek útja,, projekt alapján épült beltéri medence

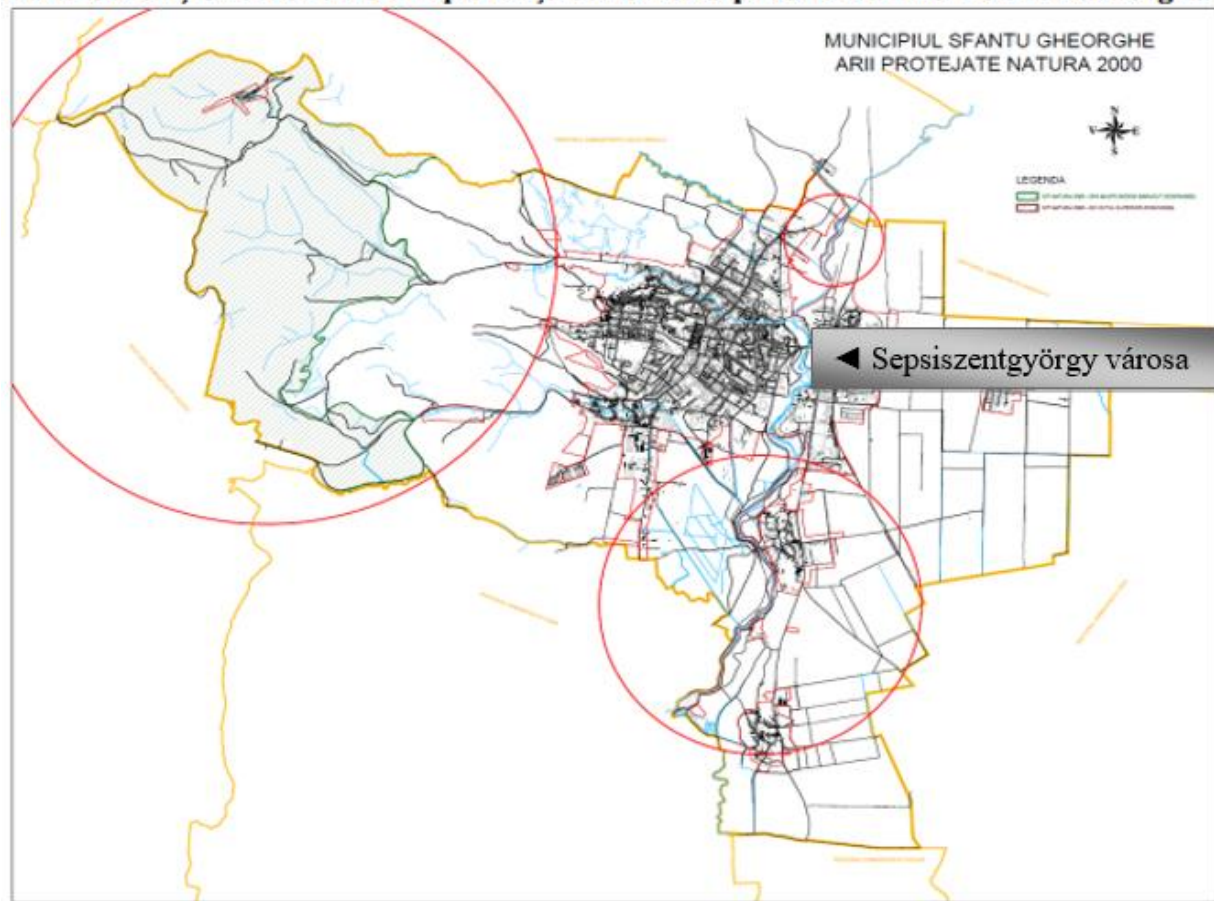
Sepsibükkszád ►

A kiépített park

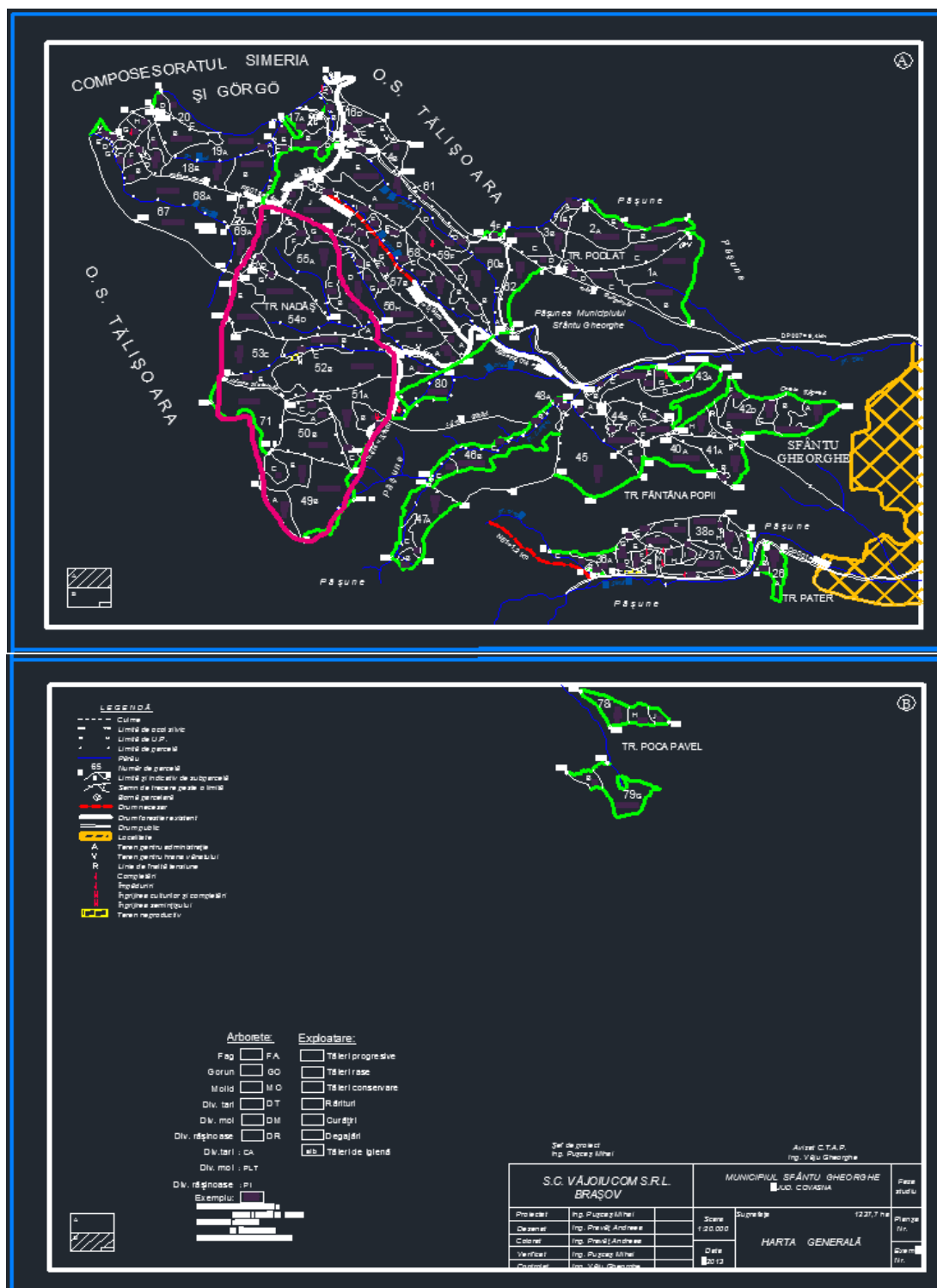
2 Számú melléklet:

Harta 3: Poziționare situri de importanță comunitară pe teritoriul mun. Sfântu Gheorghe

Natura 2000-es természetvédelmi terület Sepsiszentgyörgy környékét érintő része

3 Számú melléklet:

A vizsgált, illetve a "LEADER" pályázatban résztvevő összterület, a Sepsiszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal 10 éves üzemtervéből, a rózsaszínnel megjelölt a csendzóna

4 Számú melléklet:

Kérdőív

(Sugásfürdő népszerűségének közvélemény kutatása)

Tisztelt válaszadó,

Az alábbi kérdések megválaszolásával Ön nagyban hozzájárul abbéli munkámhoz, mellyel egy valós és hiteles felmérést készíthetek Sepsiszentgyörgy városához tartozó, illetve a város Önkormányzata által fenntartott és működtetett Sugásfürdői üdülő település, kezelő és szabadidőközpont népszerűségéről.

Köszönöm, hogy a kérdőív kitöltésével közreműködik és segít a munkámban!

1. A megkérdezett neme:	
☐ férfi	☐ nő
2. A megkérdezett életkora:	
☐ 18 évnél fiatalabb	☐ 46 – 60 év
☐ 18 – 30 év	☐ 61 éves és fölött
☐ 31 – 45 év	
3. Legmagasabb iskolai végzettsége:	
☐ általános iskola	☐ érettségi, technikum
☐ szakiskola, szakmunkásképző	☐ felsőfokú végzettség (egyetem, mesteri, doktori)
4. A megkérdezett foglalkozása:	
☐ hallgató, diák	☐ vállalkozó
☐ munkanélküli	☐ nyugdíjas
☐ alkalmazott	☐ egyéb,
5. Családi állapot:	
☐ egyedülálló (hajadon, nőtlen)	☐ elvált
☐ házas	☐ özvegy
6. Gyerekek száma:	
7. Átlag egy főre jutó jövedelem (nettó) a háztartásban:	
☐ 1000 lej, vagy alatta	☐ 2501 – 4000 lej
☐ 1001 – 2500 lej	☐ 4001 lej fölött

8. Ön Sepsiszentgyörgyi lakós?		
☐ igen, itt is születtem	☐ igen, itt tanulok	
☐ igen, nemrég költöztem ide	☐ nem, csak látogató/turista vagyok	
9. Ismeri Ön Sugásfürdőt és történetét?		
☐ igen, eléggé	☐ részben, mondjuk	☐ nem, egyáltalán
10. Emlékszik még a régi Sugásfürdői üdülőhelyiségre?		
☐ igen, nagyjából	☐ csak részletekre	☐ nem, semmire
11. Tudja, hogy minek köszönhető a fürdő mai arculata?		
☐ igen, olvastam róla	☐ sajnos nincs tudomásom róla	
12. Ismeri az itt található borvízforrásokat és azok jótékony hatását? Adna példát?		
☐ igen ismerem:		
☐ ismerem, de nem tudom:		
☐ nem ismerem, nem tudom: -----		
13. Milyen gyakran látogatja Sugásfürdőt?		
☐ heti rendszerességgel (kezelés céljából)	☐ havonta egyszer-kétszer (kikapcsolódás céljából)	
☐ évente pár alkalommal (előre nem megtervezett, véletlenszerű látogatás céljából)	☐ nem látogatom	
14. Ön szerint könnyen megközelíthető a település? (évszaktól független)		
☐ igen	☐ nem	
15. Milyen szállítóeszközt használ az üdülőhelyiségre való eljutáshoz?		
☐ kerékpár/gyalogosan	☐ különjárat (városi busz)	☐ saját autó
16. Általában kivel/kikkel látogat el Sugásfürdőre?		
☐ egyedül	☐ családdal	☐ barát(ok)/ismerős(ök)
17. Inkább mely évszakbeli látogatást preferálja jobban? <i>Kérem röviden indokolja meg választát.</i>		
☐ Tavasz, mivel:	☐ Ősz, mivel:	
☐ Nyár, mivel:	☐ Tél, mivel:	

18. Melyek az Ön által legszívesebben látogatott létesítmények, helyek?

☐ Kezelőbázis
(ásványvizes-, melegvizes medence, száraz-,
nedves szauna, masszázs, balneoterápia)	☐ Szabadidőközpont
(fitness terem, csocsó-, biliárd-, pinpongasztal,
bárrész)
☐ Sípályák (kezdő, haladó) és az ehhez
tartozó vendéglő	☐ szabadidős tevékenységek
(mászófal, minigolf-, teniszpálya, kalandpark)
☐ mofetta, hideg-borvizes medence,
borvízforrások	☐ Rókavár, erdei iskola
(kicsiknek/ nagyoknak egyaránt)
☐ más:	

19. Alkalmanként Ön mennyi időt szokott Sugásfürdőn eltölteni?

☐ 1 – 3 óra között	☐ 5 óránál is több
☐ 3 – 5 óra között	☐ Változó (programtól, időjárástól, barátoktól)

20. Átlagosan mennyi pénzt költ el egy alkalommal Sugásfürdőn? (évszaktól függetlenül)

☐ 50 – 150 lej között	☐ 150 – 300 lej között	☐ 300 lej fölött

21. Büszke Ön arra, hogy városunk egy ilyen üdülőtelleppel rendelkezik?

Kérem indokolja meg választát.

☐ igen, nagyon: mert
☐ mondjuk, részben: mert
☐ nem, egyáltalán: mert

22. Mennyiben befolyásolták Önt a koronavírus járvány ideje alatt bevezetett korlátozások az üdülőttelep látogatottságát és a szolgáltatások igénybevételét illetően?

Kérem indokolja meg röviden az adott választát.

☐ nagymértékben, ugyanis:
☐ részben érintett, mert:
☐ semmilyen szinten, mivel:

23. Ön szerint még milyen fejlesztéseket lenne érdemes kivitelezni?

☐ Az eddigi létesítmények továbbfejlesztése terén, mint például:
.....
☐ Új létesítmények esetleges létrehozatala, mint például:
.....

24. Van tudomása arról, hogy Sugásfürdő népszerűsítése érdekében a Városvezetés még milyen további fejlesztési terven dolgozott/dolgozik? (tervezett 6 km. hosszú bicikliút, Family Adventure Park, Vadaspark/állatkert)

Kérem indokolja meg választát.

- ☐ igen van:
- ☐ részben tudok róla:
- ☐ nem, egyáltalán nincs: -----

25. Kérem értékelje 1-től 5-ig terjedő skálán, hogy Ön mennyire elégedett az eddigi, illetve a közeljövőben tervezett fejlesztésekkel, a mai Sugásfürdővel:

(ahol 1-egyáltalán nem vagyok elégedett, 5-nagyon is elégedett vagyok)

- infrastrukturális kiépítettség	1	2	3	4	5
- szolgáltatások sokszínűsége	1	2	3	4	5
- környezet szépsége, tisztasága	1	2	3	4	5
- természeti kincsek és azok védelme	1	2	3	4	5
- eltölthető minőségi idő, kikapcsolódás	1	2	3	4	5

Köszönöm az együttműködést!

5 Számú melléklet:

Chestionar

(Cercetarea opiniei publice privind popularitatea stațiunii Șugaș-Băi)

Stimate respondent,

Răspunzând la următoarele întrebări, vei contribui foarte mult la munca mea, cu care pot pregăti un sondaj real și autentic despre popularitatea stațiunii de vacanță, a centrului de tratament și de agrement din Șugaș-Băi, care aparține orașului Sfântu Gheorghe, și care este întreținută și exploatată de Primăria orașului.

Vă mulțumesc pentru participare și pentru că m-ați ajutat completând chestionarul!

1. Genul persoanei intervievate:	
☐ masculin	☐ feminin
2. Vârsta intervievatului:	
☐ până la 18 ani	☐ între 46 – 60 an
☐ între 18 – 30 an	☐ peste 61 an
☐ între 31 – 45 an	
3. Cea mai înaltă calificare educațională:	
☐ școala primară	☐ absolvire, școală tehnică
☐ școală/formare profesională	☐ studii superioare (facultate, magistral, doctorat)
4. Ocupația intervievatului:	
☐ student	☐ antreprenor
☐ șomer	☐ pensionar
☐ angajat	☐ alte
5. Starea civilă:	
☐ necăsătorit	☐ divorțat
☐ căsătorit	☐ văduv
6. Numărul copiilor:	
7. Venitul mediu pe persoană (net) în gospodărie:	
☐ până 1000 lei	☐ între 2501 – 4000 lei
☐ între 1001 – 2500 lei	☐ peste 4001 lei

8. Locuiți în Sfânti Gheorghe?

☐ da, m-am născut aici ☐ da, studiez aici

☐ da, recent m-am mutat aici ☐ nu, sunt doar un vizitator/turist

9. Cunoașteți stațiunea Șugas-Băi și istoria stațiunii?

☐ da, destul de bine ☐ în parte, să zicem ☐ nu, deloc

10. Îți mai aduceți aminte de fosta stațiunii Șugas-Băi?

☐ da, în mare parte ☐ doar la câteva detalii ☐ nu, deloc

11. Știți la ce se datorează imaginea actuală a spa-ului?

☐ da, am citit despre ☐ din păcate nu știu

12. Cunoașteți izvoarele de apă minerale situate aici și efectele lor benefice? Dați exemple:

☐ da, cunosc:

☐ cunosc, dar nu știu:

☐ nu-l cunosc, nu știu ----

13. Cât de des vizitați stațiunea Șugas-Băi?

☐ săptămânal
(în scopuri de tratament) ☐ o dată sau de două ori pe lună
(în scopuri de distracție)

☐ de câteva ori pe an
(în scopul unei vizite neplanificate, aleatorii) ☐ nu vizitez

14. În opinia dumneavoastră așezarea stațiunii este ușor accesibilă? (Indiferent de sezon)

☐ da ☐ nu

15. Ce mijloc de transport folosiți pentru a ajunge în stațiune?

☐ bicicletă/pe jos ☐ cursă specială (autobuz) ☐ mașină proprie

16. De obicei cine sunt partenerii cu cine vizitați stațiunea?

☐ singur ☐ cu familia ☐ cu prietenii/cunoștințe

17. Mai degrabă, în ce anotimp preferați să vizitați stațiunea?
Vă rugăm justificați răspunsul dat.

☐ Primăvara: ☐ Toamna:

☐ Vara: ☐ Iarna:

18. Ce facilități și locuri îți place cel mai mult să vizitezi în stațiune?

☐ centru de tratament
(piscină cu apă minerală-, apă caldă, saună uscată sau umedă, masaj, terapie balneo)	☐ centru de agrement
(sală de fitness, masă de fotbal-, biliard-, ping-pong, bar)
☐ pârtiile de schi și restaurantul asociat	☐ activități de agrement
(zid alpin, teren de minigolf și de tenis, parc de aventură)
☐ mofeta, piscină de apă minerală-, apă rece, surse de apă minerală	☐ școală forestieră “Rókavár”
☐ altele:	

19. De obicei cât timp petreci în stațiunea Șugaș-Băi?

☐ între 1 – 3 ore	☐ peste 5 ore
☐ între 3 – 5 ore	☐ variabil (program, vreme, prieteni)

20. Cu o ocazie Câți bani cheltuiți în medie? (Indiferent de sezon)

☐ între 50 – 150 lei	☐ între 150 – 300 lei	☐ peste 300 lei

21. Sunteți mândru că orașul nostru are o astfel de stațiune?

Vă rog justificați răspunsul dat de Dvs.

☐ da, foarte mult: pentru că
☐ să zicem, în parte: pentru că
☐ nu, deloc: pentru că

22. În ce măsură ați fost afectat de restricțiile introduse în timpul epidemiei de coronavirus privind vizitarea stațiunii și utilizarea serviciilor?

Vă rog justificați răspunsul dat de Dvs.

☐ în mare parte, deoarece:
☐ parțial afectată, pentru că:
☐ sub nici o formă, fiindcă:

23. În opinia dumneavoastră, ce alte dezvoltări ar trebui implementate?

☐ În ceea ce privește dezvoltarea în continuare a facilităților existente, ca de exemplu:
.....
☐ Posibila creare de noi facilitati, ca de exemplu:
.....

24. Sunteți la curent cu ce alt plan de dezvoltare are/lucrează administrația orașului pentru a promova Băile Șugaș? (pistă de bicicletă de 6 km. de lung, Family Adventure Park, Parc cu animale sălbatice/grădina zoologică)

Vă rog justificați răspunsul dat de Dvs.

☐ da, sunt:

☐ știu parțial despre planuri:

☐ nu, n-am cunoștințe: -----

25. Vă rugăm să evaluați pe o scară de la 1 la 5, cât de mulțumit sunteți de evoluțiile stațiunii de până acum, respectiv cu cele planificate în viitorul apropiat, cu Băile Șugaș de azi:

(unde 1-nu sunt mulțumit deloc, 5-sunt foarte mulțumit)

- dezvoltare infrastructurală	1	2	3	4	5
- diversitatea serviciilor acordate	1	2	3	4	5
- frumusețea și curățenia mediului înconjurător	1	2	3	4	5
- resursele naturale și protecția acestora	1	2	3	4	5
- timp de calitate petrecut, relaxare	1	2	3	4	5

Mulțumesc pentru cooperare!

Köszönetnyilvánítás

Hálásan köszönöm a segítséget Dr. Péli László tanár úrnak, hogy figyelemmel kísérte munkámat és segítségemre volt a dolgozatírásom során.

Köszönet illeti mindazon személyeket, akik segítettek abbéli munkámban, hogy a Sugásfürdő népszerűségének közvélemény kutatására összeállított kérdőívemben szereplő kérdésekre fenntartások és előítéletek nélkül válaszoltak, illetve véleményt nyilvánítottak.

Szintén köszönöm a lelkes kollégáimnak a nagyszerű közreműködést, akik felkérésemre készségesen osztották meg velem saját véleményüket, tapasztalataikat az általam kutatott Sugásfürdői üdülőtelepről.

Továbbá köszönetemet fejezem ki családomnak a biztatásért, férjemnek a nyújtott támogatásért, az adatgyűjtésben való közreműködésért, valamint a dolgozat szerkesztésében való segítségért.

Függelékek

NYILATKOZAT

Alulírott **Györbiró Adél – Andrea**, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, **Szent István** Campus, **Vidékfejlesztési Agrármérnöki Mesterképzési** szak nappali/**levelező*** tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem.

Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/**Diplomadolgozatom** egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf. formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem***

Kelt: **2023** év **május** hó **03** nap

Adel-
Andrea
Gyorbíró
Digitally signed
by Adel-Andrea
Gyorbíró
Date:
2023.05.03
14:04:11 +03'00'

Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatom/Szakdolgozatom/**Diplomadolgozatom** áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatom/Szakdolgozatom/**Diplomadolgozatom** záróvizsgán történő védelemre javaslok / nem javaslok*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: _____ év _____ hó _____ nap

Belső konzulens aláírása

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: **Györbiró Adél - Andrea**
A Hallgató Neptun kódja: **S5YLN7**
A dolgozat címe: **“Borvizek útja” turisztikai projekt Székelyföldön**
A megjelenés éve: **2023**
A konzulens tanszék neve: **Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem /
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet**

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsgabizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

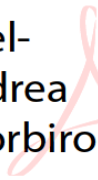
A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év május hó 03 nap

Adel-
Andrea
Gyorbíro

Digitally signed
by Adel-Andrea
Gyorbíro
Date: 2023.05.03
14:12:34 +03'00'

Hallgató aláírása